

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — 2
Vidéken " 9 K, " 4 K, 50 L

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint az udvarban.

Debrecen a múlt hóban.

Havi jelentések.

A közigazgatási bizottság ülése.

Debrecen város közigazgatási bizottsága hétfőn délután tartotta rendes, havi ülését, Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt.

Az ülés megnyitása után az elnök bejelentette, hogy a múlt ülés óta két nevezetes esemény fordult elő; a bizottság egyik tagját, Faust Elek pénzügyigazgatót a pénzügyi kormány saját kérelmére Veszprémbe helyezte át miután tíz esztendei működése alatt igazságosan és részrehajlás nélkül intézte a pénzügyi igazgatást, távozása felett sajnálatát fejezi ki, amit jegyzőkönyvbe foglaltak. A másik esemény, hogy a távozó helyére Ternovszky Alajos szegedi pénzügyigazgatót helyezte

át a kormány, akinek szegedi működése biztosíték arra, hogy itt is igazságosan, az állam és a polgárság érdekeinek összeegyeztetésével fogja hivatalát betölteni. Midőn üdvözli, kívánja, hogy itt jól érezze magát.

Ezután az új pénzügyigazgató szólalt fel; megköszönte a bizalmat, majd a bizottságot tájékoztatta működési programjáról.

— Szerény nézetem szerint — mondta — a pénzügyeket intéző és vezető tisztviselő éppen olyan polgártársa a többinek, mint más akárki. A pénzügyi tisztviselőnek is együtt kell éreznie polgártársával és nemcsak mint bírót, hanem védőként is kell ügyeiben eljárni. Ez az együttérzés vezetett eddig hivatali működésében. Nemsak az állam, de a közönség és a község érdeke is szemem előtt lebegett. A magyar ember nem szeret a pénzügyi törvényekkel

foglalkozni; ezért az volt mindig az elvem, hogy a pénzügyi tisztviselő nemcsak ridegen elintézzé a polgárság ügyeit, hanem utbagazító tanácsokkal is szolgáljon. Igérem, hogy úgy, mint eddig, ezután is ez lesz az elvem. Az ügyeket a bizottságnak mindig úgy fogom előadni, hogy senki se mondhas, miszerint egyoldalúan jártam el. Az előlegezett bizalmat ismételtelen köszönöm és kérem azt továbbra is.

Az új pénzügyigazgató egyenes és emberséges nyilatkozata általános tetszést aratott; meg is éljeneztek, majd áttértek a folyó ügyek tárgyalására.

Polgármesteri jelentés.

Az ülésen jelen voltak: Kovács József polgármester, Körner Adolf tb. főjegyző, dr. Magoss György tiszti főügyész, Bészler Károly árvaszéki elnök, Csóka Samu és Medgyaszay Miklós tanácsnokok, dr. Tóth Kálmán tiszti főorvos, Ternovszky Alajos pénzügyigazgató, Csánky Viktor

Szalmakalap ujdonságok Feketénél.

Emlékezés Gönczy Pálról.

Irta és a szoborleplezési ünnepélyen elmondotta: Csánky Viktor tanfelügyelő.

Mikor most a nagy Gönczy Pál emlékét ünnepeljük, legyen szabad nekem is, pár szóval megemlékezni mesterünkről.

Első szavam a hála a boldogult nemes emléke iránt, akinek módos és alkalmas volt egyideig az ő oldala mellett működhetni s komoly munkájában egyszerű-egyszer elmélyedve látni, az ő bölcsességét sok alkalommal megnyilatkozni, a népoktatás egész és részletes kérdéseinél itéletét hallani s abból a helyes irány követését s eszméket tanulni.

Mikor hazánk alkotmányos életét visszanyerte, a nemzeti élet egész területe sík, pusztaság volt. A kiváló emberek egész tomege, hazánk jelesei a magán foglalkozások, jobbra a gazdaság terén érvényesültek. A magyar közéletet tehát meg kellett teremteni, oda edesgetni az oda való erőket, egyéniségeket, akik szanaszét az országban szabadsajtó nélkül, a nemzeti eszme közös tudatával ugyan, de mint oldott kéve szerte szóródva, minden összetartozandóság érzése nélkül, egy össze-

kapcsoló erő hiányában éltek egyéni életet szerkesztve a hazában. Ezeket a férfiak kellett összeszedni, az éledező magyar nemzeti állam testének megteremtésére megnyerni, hogy itt is, a nemzeti népoktatás alapjainak az útja egyengetessék, hogy a nagy munka a magyar nemzeti oktatás terén is kellő irányban, határozott célok kitűzése mellett megkezdessék.

Igy gyerte meg az ideális lelkű Eötvös József báró, Gönczy Pált miniszteriumában a népoktatási ügyek vezetőjéül.

Meg kellett teremteni a népoktatási törvényeket, rendezni a különféle fokozatu iskolákat, az egyes iskolák jellegét bele kellett vinni az iskolák igazgatásába. Eötvös kedvence eszméjét, az önkormányzatot, a jövő nemzedéket helyes és egységes irányban képző tanítók számára a tanítók pzóket, végül meg kellett teremteni a felekezetre és nemzetiségekre széttagolt államban az összefoglaló állami felügyeletet.

Gönczy Pál elfoglalván helyét a közoktatásügyi miniszteriumban, jóformán egymaga vezette, készítette az alapvető munkákat, egymaga annyit dolgozott, alkotott, mint ügyosztálya, vezér és közkatona volt. Az irányokat kijelölni s annak megvaló-

sításában elől dolgozni szoros kötelességének tekintette.

Gönczy Pált még csak ezután fedezük fel, csak ezután tudja őt a tömeg megérteni, ha majd az akkori idők politikai, társadalmi állapotait, körülményeit és embereket, egyszóval, ha azt a kort, annak mozgó erőit megösméri s belát az akkori vezetők sisifusi munkájának titkaiba.

Gönczy Pál a munka embere volt. Őt egy gondolat uralta, minden tettét, egész egyéniségét, egész életét: a munka. Ezt akarta bevinni az egyén lelki világába, az iskolába, nevelésbe s a tanítók által a nemzetbe. A munkát megkedveltetni a gyermekkel, munkára nevelni a családot, társadalmat, a nemzetet. Csak vagyonos, munkás, szorgalmas nemzet lehet független, rendelkezhetik okosan sorsával. Vagyont, javakat pedig csak becsületes munkával szerezhethet egyes nemzet. Igazságok, amelyeket megdönteni nem lehet.

Mikor Gönczy Pál a maga frissességével bejárta Schweitzot, megösmerte az akkor élő nagy nevelőket, paedagogusokat, akikért már itthon, kezdő fiatalságában rajongott, tiszta elmével látta maga előtt a célt feladata teljesítésének kezdetén. Próbálja itthon összeszedni a szerte élő egyéneket

Halász Nándor

óra, ékszer- és ezüstnemű üzletében

Vásároljunk Pontosan járó órákat

Debreczen, Piac-utca, közvetlen a Nagytőzsdével szemben levő barakban.

tanfelügyelő, Reitz János főállatorvos, dr. Bacsó Dezső, Somogyi Pál, Szilágyi Imre, dr. Fejér Ferenc és dr. Balkányi Miklós bizottsági tagok, Zöld József és dr. Patay Zoltán tb. aljegyzők. A polgármesteri jelentést Körner Adolf olvasta föl; a jelentésből az alábbi adatokat közöljük:

Az elmúlt hónapban a rendőrség le-tartóztatott lopásért 1, rendőri kihágásért 224 egyént, a váresről eltoloncoltatott 36, a városon keresztültoloncoltatott 30, kény-szerutlevéllel kiutasított 43 egyént. A rendőrfőkapitányság, mint I. fokú iparható-ság kiadott 58 iparendélyt, melyekért 710 K folyt be ipariskolai célokra. Kiada-tott 88 munkakönyv. A katonai létszám volt: közös hadseregbeli 695 ember és 531 ló, honvédségi 2432 ember és 716 ló. Mint átkelő beszállásoltatott 2 tábornok, 5 törzs-tiszt, 54 főiszt, a Salétrom-kaszárnyában 600 honvédhuzár és 600 ló. A fősorozáson 247 debreceni és 36 idágen illetőségű le-gényt soroztak be.

Kivándorlási célból kiadtak 2 utleve-let. Az általános csatornahálózat és a közúti vasutnak villamossá való átalakítá-sának építési munkálatai folyamatban van-nak. A város törvényhatósági bizottsága augusztus 18-án öfélége 80. születésnapja alkalmából diszközgyűlést tartott és öfél-sége nevére 100.000 koronás alapít-ványt tett.

Bejelentette a polgármester, hogy Faust Elek pénzügyigazgatót Veszprémbe helyezték át, helyére pedig Ternovszky Alajos jött Szegedről. A bor és fogyasztási adók megváltása tárgyában a pénzügyigaz-gatóssággal augusztus 25-én egyezkedési tárgyalást tartottak, amely azonban — saj-nos — nem vezetett eredményre.

Tanügy.

Az elmúlt hónapban a közoktatás-ügyi miniszterium Molnár Ferenc ohat-telekházi tanítót igazgatótanítóvá léptette elő és részére 200 K személyi pótlékot utalt ki; Kertész Sándor izraelita tanító 200 K korpótlékot kapott. A miniszter a Pavlovits és Szilágyi-céznak a tanítói árva-ház kibővítésének terveiért 2600 K-át utalt ki. Kimondta a miniszter, hogy a maced-

uradalom iskoláját 1911. szeptember 1-től állami kezelésbe veszi. A tanyai iskolák-nál 2 állás üresedésben van, az egyik állás (az elepi iskolánál) már január óta; amely állásokra beérkezett kérvényeket a tan-felügyelő a miniszterhez felterjesztette. A miniszter Varga Béla ref. tanítót a debre-ceni kiségitő iskolához tanítónak nevezte ki, Lente Miklós tanyai tanítónak 60, özv. Szini Péterné tanítóözvegynek pedig 40 K segélyt utalt ki.

Az adózás.

Az elmúlt hónap folyamán befolyt egyenes adóban 442.932, hadmentességi díjban 454, bélyegjövődékben 40.126, jog-illetékben 146.739, díjjövődékben 1033, dohányjövődékben a vármegye fogyasztá-sával 167.022, határvámjövődékben 43.760, fogyasztási és italdobban 25.333 K. A mi-niszterium 21 esetben engedélyezett fizetési halasztást.

Az egészségügy.

Az egészségügyi viszonyok a múlt hónapban jelentékeny javulást mutattak; a halálozások csökkentek. A hazymáz a hó-nap vége felé nagyobb számban lépett föl, a ragályos betegségek elszórtan mutatkoz-tak. Előfordult kanvaróban 12, vörhenyben 5, roncóló toroklobbao 5, szamárhurutban 7, hastífuszban 19, járványos fültömirigy-lobban 1, gyermekági lázban 1, trachomá-ban 2 megbetegedés, de mind enyhe lefo-lyással; mindössze a vörheny és roncóló toroklob okozott 1—1 halálozást.

Az orvos-rendőri pici vizsgálatok, tekintettel a fenyegető koleraveszedelemre, fokozott szigorúsággal, a hónap vége felé pedig mindnap fogantatottak és sok romlott és éretlen gyümölcsöt kopoztak el. A koleraveszedelem ellen az óvintézkedé-sék idejében megtették. A köztisztasági viszonyok a régi állapotokhoz képest jelen-tekeny javulást mutatnak.

Született a múlt hónapban 261 gyer-mek és pedig ref. 93 fiú, 88 leány, róm. kath. 27 fiú, 26 leány, gör. kath. 5 fiú, 4 leány, gör. kel. 1 fiú, zsidó 5 fiú, 12 leány. Elhalt 152 egyén és pedig ref. 42 férfi, 46 nő, róm. kath. 21 férfi, 14 nő, gör. kath. 8 férfi, 4 nő, ág. ev. 1 férfi, 1 nő, zsidó

8 férfi, 6 nő, egyéb 1 nő. Holtan született 18 gyermek, törvénytelen volt 18. A leg-több halálozást okozta a bélhurut 31, tüdő-vész 21, gyermekkori görösök 10 és rák 15. A kerületi orvosok 78 fekvő és 354 fen-járó beteget gyógykezelték.

Házasságra lépett 39 pár, akik közül ref. vallású volt 19, r. kath. 4, zsidó 4, vegyes 12.

Az elmúlt hónapban a kórház beteg-forgalma a következő volt: átfűtött a múlt hónapról 266, felvétetett 392, elbocsíjtott 370, meghalt 18, maradt szeptemberre 270 beteg, 137 férfi, 133 nő.

Az állategészségügy.

Az elmúlt hónapban az állategész-ségügy elég kedvező volt. A VII. körzet-ben a veszettség 1 szarvasmarhán állapít-atott meg, az V. körzetben pedig 3 lovon a takonykór; a beteg állatok kiirtattak. Az I. és II. körzetben megállapították a sertés-vészt, míg az I. és V. körzetben megszűnt a lépfene, a VIII. körzetben pedig a sertés-vész, minek következtében a sertésvásárok szabadabbá lettek.

Már az áprilisi jelentésében felhívta a főállatorvos a bizottság figyelmét azon kö-rülményre, hogy a közvágóhídon levő gótt husnak a vágóhidról való elszállítása al-kalmával a husiparosok segédszemélyzete a leta-árt husra ráül és a hus rendszerint undorító, piszkos vérrel átívódot ponyvával takartatik be.

Fel is hívta erre a bizottság a rendő-rőkapitány figyelmét, hogy a hus csak horganylemezzel bevont koszin és tiszta, vízhatlan vitorlavászonnal letakarva szállít-ható, arra ráülni tilos; a kik pedig ez el-len vétének, szigoruan büntetessenek. Ennek dacára közvetlen tapasztalatai alap-ján jelenti a főállatorvos, hogy a husipa-rosok legnagyobb része nem tartja be a rendeletet. A csupán husszállításra rendelt kocsikon szállítják a vágóhidra a leolásra szánt sertéseket és borjúkat, úgy, hogy a husszállító kocsit állati ürülékekkel szenn-nyeződik be, a melyen a husiparosoknak a közvágóhídon elfoglalt, összes segédsze-mélyzete helyet foglal.

Mint hogy az ellenőrzésre és a vissza-

az eszméinek megvalósítására s szervezi a képzőket, a hol erős ítélőképességű és munkaszeretettel nevelő tanító ifjakat ké-pezenek, szervez szeretetházi gazdasági iskolákat maga is, a társadalom egyes té-nyezői — társulatok, nőegyletek stb. — által teremtett iskolákat állami segítséggel támogatja, a helyes irányba vezeti, igyek-szik azokat az ő eszméihez átalakítani s azokhoz alkalmas egyéneket kikeresni. Létesíti az első állami iskolákat, először a nemzetiségek között Erdélyben, majd kö-zelebb-közelebb tömegesebben az ország szíve körül s elkészíti, ellátja az iskolákat minden kigondolható tanszerekkel, a tani-tókat vezérkönyvekkel, még a felszerelési, butorzati és iskolaépítési terveket is maga készíti el. Gönczy Pál higgadt, megállapodott, tiszta látókörű, gondolkodó fő volt, aki meg-jelenésével feltétlenül tiszteletet parancsolt, A ki amit tesz, maga magával meghányja-veti, de aztán ahhoz szilárdan ragaszkodik is s azt minden zaj, lármá nélkül ke-resztül viszi. A munka embere s ugyanezt kívánja azoktól, akik mellette s alatta ál-lanak, akiket övezett, akik telett ő rendel-kezik. Minden felesleges szószaporításnak ellensége. Emberösmerete bámulatos biztos, akiket ő intézményekhez akar alkalmazni, rövid beszéd után átható tekintetével gyorsan felismeri, amit mi úgy mondtunk: „úgy keresztül lát embereim, mint az üvegen.”

Akkoriban nehéz kérdés volt a tani-tói kérdés úgy személyi, mint anyagi

részében; e kérdésekhez nyulni, a tanítókról, ügyük bármilyen oldaláról írni, beszélni, a legkényesebb, a léghalátlanabb, a tani-tóság által öszintén megértetni a legnehe-zebb feladat volt. Gönczy e nehéz kérdéseket mindig okosan, bölcsen kezelte; nem egy ugynevezett „vezető” ember akarata őt is kikezdeni, de hozzá egy sem ért fel, róla a rászórt vádak visszapatantak — nem az állása, de egyénisége, nagysága miatt. — Ő ezekről a személyét ért táma-dásokról tudomást nem vett. Mivé lett volna ethikai nagysága, ha ő, a munka, a tett embere, a kitűzött célok lankadatlan mun-kása, azokkal feleselésbe állott volna, akik személyeskedve egymásután hullottak le a foledés homályába.

Mint ha most is látnám magas, egyenes, sugár alakját, szigorú, de azért mindig jó-ságos, barátságos tekintetét, a mint Kál-vin téri lakásáról haladva a Koronaherceg, Dorottya utcákon, a lánchídon keresztül fel-gyalog a varba, hivatalába megy, hol a 9 órai hivatalos időre felérkezve, azonnal munkához lát.

Gönczy hallgatag ember volt, komoly, csak nagy ritkán lehetett őt mosolyogni, vagy épen nevetni látni. A hízlegést és húságot ssmmiféle alakjában sem szenved-hette. Lelkivilágát e tekintetben is szépen mutatja barátjához írott egyik levelében ő, a magát a közoktatási államhatalom egyik oszlopára felküzdő: „Világi fényt magam körül nem ismerek. Az idők hosszú során át a boldogító munka nézeteimet inkább

tisztítja, mintsem gőzkörrel vonná be lát-határomezt. Én úgy érzem, hogy a korbelti előhaladás, a tisztuló gondolkodás segélyei-vel csak a látkört tágtítja és a gőztől tisz-títja, a kiben és a kívül ez nem történik, annak lelki és erkölcsi állapota szánalomra méltó.”

Az egyenes észjárása, a határozott be-szédű emberi szerette, kedvelte és meg-becsülte, szívesen hallgatta, de egyet meg-vetett: a pöffeszkedést, vagy a hogy most nevezik, a pózálást. Minden mondása, figyel-meztetése mondhatni az emberek ezen gyengéjének kiirtását célozta, ettől óvott bennünket, tanítványait, pedig akkor még ez — a 80-as évek első felében — nem volt annyira — hogy úgy mondjam — di-vatos betegség, mint ma, a mikor nem egy, a közéletben amugy is szereplő ember a helyi sajtó folytonos perorálásával igyekszik magát nagy hangú vezetőnek felszinen tartani.

A népoktatás egész területe, a nép-oktatási ügyosztály akkoriban egységes ve-zetés alatt állott a Gönczy Pál kezében, az egyes ügyek az iskolák fokozata, jellege szerint osztályvezetők alatt csoportosítva. Gönczy ritkán jött az ügyosztályba, emberei közé, de mikor a hivatali helyiségekben végig ment, meg-megállva, szokása szerint kérdést tett egyik-másik tisztviselőhöz. Ilyen alkalmakkor derűs humorral beszélt el egy-egy epizódot, bizonyára azzal a cél-zattal, hogy mi azokból az ő felfogását, eszejárását ösmerjük meg.

Telefon 708.

Nagy András keztyű és kötszergyáros

Debrecen, Kistemplom mellett.

Telefon 708.

Ajánlja elismert legjobb minőségű és saját gyártmányú fehér, fekete és színes glaszé köztűt párját frt. 1-30 ért Nagy választék női készitások (Ridikulók) s mindenféle pénz, levél- és szivartárcák-ban. Legfinomabb illatszerek, szappanok, Pouderek fogorómekek, fogkefék mind a legjobb minőségben.

élések megszüntetésére a rendőrség magában nem képes és az élő állatoknak a husszállító kocsihoz való szállítását, továbbá a husnak mindig kimosott, tiszta, vitorlavászonnal való letakarását ellenőrizni a helyszínen, a közbiztonsági igazgatóság tudja legkönnyebben ellenőrizni; javasolja, hogy az ellenőrzéssel a vágóhídi igazgató és ellenőr feyelemi felelősség terhe mellett bizassék meg.

CSUZ, KÖZVÉNY, REUMA, Kiténtette a bécsi, párisi és londoni kiállításokon aranyéremmel, oklevéllel. ellen a legjobb házi szer a híres 1306

Király balzsam!

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog-és fejtájtást 5 perc alatt megszüntet.

Egy nagy üveg ára 2 korona teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENC gyógyszerárban

Kossuth-utca 8. Kölcsey-utca 2. emeleti palotájában.

Dr. Magoss György a tiszántúli ref. egyházkerület tanácsbírája. Szavazatok felbontása.

Simonffy Imre, a debreceni ref. egyház főgondnoka halálával megüresedett a tiszántúli ref. egyházkerület egyik világi tanácsbírói tisztsége. Ennek betöltésére már régebben elrendelték a szavazást, amelynek határideje a napokban járt le.

A beérkezett szavazatokat tegnap délután bontotta fel az erre kiküldött bizottság, amelynek dr. Erőss Lajos püspök és gróf Degenfeld József főgondnok voltak az

elnökei. Az eredmény az lett, hogy dr. Magoss György, Debrecen város tisztifőügyésze, óriási többséget, 635 szavazatot kapott. Kivülre szavazatot kaptak még: dr. Medve Zoltán 23-at, dr. Vajai Károly 18-at, Horthy Szabolcs 15-öt, Kovács József 14-et, Padrah Sándor 19-et és még vagy harmincan 1-2 szavazatot.

Dr. Magoss György megválasztása nagy nyereséget jelent a tiszántúli ref. egyházkerületre nézve. Az ő köztisztviselésében és becsületben álló egyénisége metán részszolgált arra a bizalomra, amely most csaknem osztatlanul nyilatkozott meg mellette.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA

Az ispotályi vegyes bizottság kedden délután 4 órakor ülést tart.

Az árvaügyi bizottság ülése. A ref. egyház árvaügyi bizottsága szerdán délután ülést tart.

Beiratkozás a debreceni zenedébe. A 49 év óta fennálló s a magyar királyi kormány és Debrecen sz. kir. város által segélyben részesített debreceni zenedébe a beiratkozások az 1910/11-iki tanévre szeptember 5-ikén kezdődtek és szept. 11-ig tartanak, naponta délelőtt 11 órától 1 óráig, a zenede saját helyiségében, Csapó-utca és Vár-utca sarkán. Főtanszakok: ének, zongora, hegedű, mély-hegedű és gordonka. Segéd-tanszakok: zeneelmélet, összhangzattan és alaktan. Mellék-tanfolyamok: szavalt, női és vegyes énekkar, gyermek-énekkar, kamarazene, zenekari gyakorlat és zenetörténet. Az intézet oktatást nyújt a kezdő foktól kezdve a művészi kiképzésig. Tanítási módszere és tanterve szorosan beilleszkedik a budapesti országos kir. zeneakadémia tantervébe s így annak előkészítő tanfolyama. Tandíj egész évre: az énektanszakon 50 K, a zongora-és hegedűtanszakon előkészítő és közép tanfolyamaiban 60 K, kiművelési tanfolyamában 80 K, a gordonka-tanszakon 60 K. Beiratási díj egész évre 4 K (szept. 11-ig, azontúl 6 K). Ezenkívül a dologi kiadások fedezésére és tanári segélyalapra minden növendék 5 koronát fizet. A segéd-tanszak hallgatása, valamint a mellék-tanszakokra való beiratkozás díjmentes. Szegénysorsu, de tehetséges növendékek ingyenes tanításban részesülhetnek. Az ez iránti

kérvények szegénységi bizonyítvánnyal felszerelve, Simonffy Emil kir. tanácsos, zenedei igazgatóhoz, szeptember 11-ig nyújtandók be (a zenede helyiségében). A tanítás szeptember 12-ikén veszi kezdetét. A tanórák beosztásánál a növendékek egyéb elfoglaltságát és a szülők kívánságát az intézet a lehetőségig figyelembe veszi.

A nőipariskolában a tanév megnyitása f. hó 8-án lesz. A beiratkozás addig mindig folyamatban lesz. A himzőosztályba még jelentkezhetnek tandíjmentes növendékek.

Gönczy Pál szobra. Hajduszoboszló ünnepe.

Bensőségteljes, megindító volt a hajduszoboszlói Gönczy-szobor leleplezésének ünnepe, mely vasárnap folyt le a kormány, a vármegye és a tanítótestületek részvételével, Különösen nagy volt a tanügyi testületek érdeklődése és éppen ez avatta az ünnepet országos jellegűvé.

Nagy és díszes közönség gyűlt össze ez alkalomból Hajduszoboszlón. A kormányt az ünnepélyen dr. Radnay Rezső miniszteri tanácsos jelent meg; ott volt Domahidy Elemér főispán, Hajdúvármegye képviselőjében Kovács Gyula alispán, dr. Czeglédi Mihály tiszti ügyész és Dávidházy Sándor tb. főjegyző, a Gönczy-család részéről öz. Csiky Kálmáné Gönczy Etelka, a volt államtitkár leánya, Gönczy Béla máv. felügyelő és Gönczy Pál; Erőss Lajos püspök és gr. Degenfeld József főgondnok a tiszántúli ref. egyházkerület, dr. K. Tóth Mihály Debrecen város, Somossy Béla polgármester Hajduböszörmény, Szabó Lajos ref. lelkész Hajduhadház képviselőjében; kiküldöttek, küldöttségek és képviselők jelentek meg a hajdúvármegyei községek és tanítótestületek, Moussong

Igy egy alkalommal, emlékszem, a batatonfűredi szeretetház családfelelősi állás betöltése volt szóban.

„Összehívtam a pályázókat — mondta — mintegy 25-en jelentkeztek s magam köré állítottam s elmondtam nekik, hogy mi az árvaügyi tanító nevelő hivatása. Ne keztyűsön, a sétatotról támaszkodva nézzék, hogy mit csinálnak a gyermekek a kertben, szántóföldön, hanem maguk is velük foglalkozva, ereszkedjenek le az ő lelkivilágukhoz és mutogassák: mit, hogyan kell megcsinálni és ne resteljenek, ha kell százszor is lehajolni, a gyomot kitépni, a növényeket locsolni stb. Embereim meggondolási időt kértek.”

Egy alkalommal a többek közt behivatott magához, valami teendővel bizott meg. Iróasztala előtt, a hogy ilyenkor szokta, állva beszélt hozzám s kereste az iratosomók közt azt, a miben eljárnom kellett. Az ügydarabra még rá akart jegyezni valamit, az asztaláról felvett írógépe azonban az írás alatt letört. Én szolgálatkészen zsebkésem után nyultam s gálatkészen zsebkésem után nyultam s kértem tőle a ceruzát, hogy kihagyzzam.

Hát olyan eslelet embernek tart engem barátom — mondta reám nézve — hogy egy ceruzát sem tudnék kifaragni? S ezzel tolkásával az írót háromszori fordításra olyan hegyesre faragta, mint a tű. — Én, barátom — folytatta — ha a ruhámról leszakad egy gomb, azzal nem zavarom a feleséget, hanem levetem otthon a ruhámat s magam felvarrom.

Gönczy Pál munkásságával, takarékos életmódjával szép vagyont szerzett. Ahogy maga küzdötte fel magát magas állására, a melynek bizonyára ő adta a díszet és méltóságot — ugy maga szerezte birtokát is.

Heves vármegyében, Karácsond volt tuskulánumba. Fáradhatlannak látszó munkájában ide-ide jött többnyire hetenként megpihenni, már tudniillik a hivatalos ügyektől. Itt, ezen a kies helyen, melyet ő alkotott, kedve foglalkozása volt a méhészet, a mely párját ritkította — noha, ő maga, tőle hallottam —, a mézet nem élvezte. Állattenyészeté is kiváló. De legkedvesebb foglalkozása itt a kertészet. — Kertjében a legválogatottabb gyümölcsfákat tenyészti s maga oltja, ápolja, nyesi azokat, sőt mint gazdáságában az angolkert, a park fái is gyümölcsfákból s pedig maga oltotta fákból áll.

Nyáron s őszön szívesen hívja ide ki s paedagogusok társaságát, legtöbbször az általa teremtetett budai „Paedagogium” tanárait, a kikkel aztán magyaros vendégszeretettel tölti a szombati és vasárnapi szünnapokat. Ezekről a kirándulásokról aztán nem egy dévaj, tréfás mondat hallottam én is elbeszélni jó ízű anekdotázás között.

Gönczy Pál 1888-ban kezdte munkának szentelt nevelői áldásos tevékenységét. Mi, kir. tanfelügyelők, legközvetlenebbül ösmertük az ő ténykedése láncszemeit. E kar sietett tehát az elismerés eserkoszoruját kiváló vezére halántékára elsőnek feltenni.

1888. év május 6-ikán ülte meg a magyar tanítószövetség Gönczy Pál államtitkár felszázados tanügyi működésének évfordulóját Budapesten.

Ott volt az országból a tanügy minden számbavehető munkása, fel a kormányfőig. Az ünnepély méltó volt a Gönczy érdemeihez. A tanügy munkásai — közte a miniszterium tisztikara — olyan nagy számmal, hogy a Vigadó nagyterme alig volt képes őket befogadni. Az üdvözlők között az akkori kormányelnök hálás sorait betetözte a királyi elismerés, az ünnepeket a Felsőház tagjává nevezte ki.

Gönczy Pál 71-ik évében, teljes testi és lelki erőben érte meg ez évfordulót.

Minden üdvözlő testületnek választott a köszönet mellett jó tanácsokat adva az ő élete folyásának tanulságaiból. A hozzánk intézett szavai az ő nevelői szerénységét dokumentálják. Hadd idézzek belőle néhány mondatot:

„A mióta a népoktatási törvény alapján a tanfelügyelői intézmény létrejött, az önk fáradozása és kitartó munkássága és buzgó közbenjárása által a tudomány szövétnéke kezd világgosságot kiterjeszteni a köznép alacsony kunyhóira is. A tanfelügyelők szószólói lettek nemcsak a közismeret megszerzésére irányuló buzditásnak, hanem ezek nyomán az értelmes munkaszeretnek is. Önök és a derék tanítók munkája által a népben is kezd ébredni az öntudatos szorgalom és az

A napokban megnyílik az „ERDÉLYI BOROZÓ” (a Pannónia kávéház helyén)

hol hajnalba, hajnal előtt kitűnő ételekről és italokról lesz gondoskodva. Nőkiszolgálás! Leveskülönlegességek! Pálmakert!

Géza a magyarországi tanítók országos szövetsége, az országos nőképzőegyesület, a debreceni ref. főgimnázium és ref. tanítóképző, a hajdunánási ref. főgimnázium, Rákos István, a budapesti tanítótestület, Tóth J. ny. tanfelügyelő, az országos Eötvös-alap képviselőtestületben, dr. Justh János orsz. képviselő, Eötvös K. Lajos tanfelügyelő és még számosan.

Diszközgyűlés.

Nagy részt a reggeli vonatokkal érkeztek a küldöttségek, melyeket a vasuti állomáson a rendezőbizottság tagjai fogadtak. Különösen sokan érkeztek a debreceni reggeli gyorsvonattal.

Délelőtt 10 órakor kezdődött az ünnepély a polgári iskola dísztermében, mely zsufolásig megtelt előkelőségekkel. A közgyűlést Csúrka István debreceni iparostanonciskolai igazgató, a Gönczy-egyesület elnöke nyitotta meg emelkedett hangú beszéddel. Hangsúlyozta, hogy azért ünnepe a tanítóknak a Gönczy Pálra való emlékezés, mert az ő élete a munkában és a munkára való nevelésben telt el, erre tanította és tanítja ma is a nemzetet.

— Az élet és igazság — mondta — ez a kettős alap, mely jogosultságot ad az iskoláknak. Felhívja a Gönczy Pál tanítása alapján az összes érdekelteket, hogy az iskolából küszöböljék ki a hazugságokat, mert csak így lehet minden népművelő a Gönczy Pál tanítványa. Ezután a megjelent küldöttségeket, első sorban a közoktatásügyi kormány képviselőjét üdvözölte.

Az elnök tartalmas megnyitója után Simon Károly hajdubáthási igazgatótanító szép emlékbeszédet mondott Gönczy Pálról, utána pedig Csányi Viktor tanfelügyelő apróságokat olvasott föl a kitűnő tanítvány életéből, majd az öreg Udvarhelyi József, hajdunánási polgár, Gönczy Pál egykori tanítványa mondotta el visszaemlékezéseit Gönczy Pál zeleméri nevelői eljárásáról. A diszközgyűlést azzal rekesztette be, hogy a megjelentek jöjjenek el az imént méltatott, nagy férfiú szobrának leplezésére.

ennek nyomában járó takarékoság érzéke s eljő az idő nemsokára, hogy a köznép életét is meg fogja édesíteni a jólét s ez uton a nemzet közérteleme és vagyonsodása fel fog virágozni.

Pályám hosszú során én is ez ösvényen igyekeztem haladni, önöknek is ez irányon való haladást ajánlottam.

és most, midőn életpályám mértföldmutatójának ötvenedikéhez eljutottam, önök alkalmat találtak, hogy életutam határát egy jelvényes szoborral jelöljék meg, melylyel kifejezték annak a tudománynak eszményképét, melyet én is igyekeztem a magasból a földre úgy hozni le, hogy ezzel lehessen behatni az együgyűbbek lelkébe is, kifejezték pedig ezt úgy, hogy az eszménykép kezébe adott faklyának világa sugározzék le a tudomány lábaihoz ültetett ismeretek, az ipari és mezőgazdaság géniuszaira.

Megtisztoltetésemnek e lélekemelő módját kívánom önöknek hálás szívvel megköszönni s megígérni, hogy fáradozomra hajló pályám végén is híven követem ez emlék által is jelzett törekvésem utait" stb.

Tisztelt ünneplő közönség!

Kövessük mi is, igen tisztelt tanító barátaink, mesterünknek emez egyszerű szavakkal kifejezett utmutatását, tanácsát, az ő élete folyásán szüntelen adott példáját s legyen méltó az ő nevével viselő „Gönczy-Egyesület" az ő soha nem muló emlékéhez.

Szoborleplezés.

Már délfelé járt az idő, mikor a templomkertben felállított Gönczy-szobornál megkezdődött a leplezési ünnepély. A kertben ember emberhátán szorongott, úgy, hogy a rendezőségnek sok munkát adott a küldöttségek elhelyezése.

Az ünnepélyt a hajdusoboszlói dal-egylet nyitotta meg a „Hymnus" elnevelésével, majd Csúrka István, a Gönczy-egylet elnöke az alábbi szoboravató beszédet mondotta:

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! A hajdumegyei tankerületi tanítóknak Gönczy Pálról elnevezett, még 1892-ben megalakult egyesületében a múlt év őszén az az eszme vetődött fel, hogy a leg, nagyobb magyar népművelőnek szülőföldén Hajdusoboszlón emlék állíttassék.

Igaz, hogy a szeretetnek, a munkának e nagy apostola eredményes munkásságának hosszú sorozatával ércnél is maradandóbb emléket állított magának. Igaz, hogy a nagy emberek iránt való igazi megbecsülés érzése akkor a legnagyobb, ha száz-ezrek szívén legmélyén foglal helyet, de az is igaz, hogy a valódi nagyoknak nagyságát, az utódoknak minden időben példaadó voltát külső jelekkel is megbizonyítani nem felesleges. Nem felesleges különösen olyan nemzetnek, melynek igazi nagy embere úgy is kevés, a példákat, utmutatásokat váró s ezek után menni kívánó tömeg pedig oly igen nagy.

Ezeknek megmondolása készítette a Gönczy-egyesületet, hogy a Gönczy-emlék eszméjének testet adjon. Kezdetben — az anyagi erőnek latolgatása folytán — egy, a szülőháza falába teendő egyszerű márványtáblával gondoltuk tiszteletünket leróni. Csakhamar azonban jöttek a biztató, bátorító erők, erkölcsi és anyagiak; jöttek mindenfelől, napkeletről és napnyugatról s rövid fél év után a Somogyi Sándor debreceni szobrász-művész alkotásaként im áll a szobor. A létrehozás munkájából kivette részét Hajdumegye majd minden községe kisebb-nagyobb összegek megajánlásával. Közöttük első helyen járt a szülő város Hajdusoboszló, melynek nemcsak közönsége 400, Debrecen sz. kir. város tanácsa 100, a hajdusoboszlói ref. egyház presbiteriuma 100, Hajduböszörmény város közönsége 100, dr. Kovács Bálint 100, továbbá Püspökladány, Sámson, Vámos-Pécs, Hadház és a többi községek, valamint magánosok kisebb-nagyobb összegű adományokkal. Egy tekintélyesebb összeg előteremtése a Gönczy-egylet feladatát hivatott.

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! A valóságot megközelítő közönséges fel fogás szerint milliók meghalnak örökre; a tapasztalat és történet egyező bizonyossága szerint nehányan halhatatlanok lesznek örökre; az eszmék s az eszméket képviselőik nem halnak meg soha. A halhatatlanság azoknak osztályrésze, kik test szerint való életükben lelkük erejével milliók szolgálatában, milliók életét tudták örömtelbbé, boldogabbá tenni. A halhatatlanság egyszerű titka ez! E titkot ismerte az a nagy ember, ki eredetét e városban vette, kinek élete e városnak hírt, nevet, dicsőséget szerzett. E titkot ismerő nagy ember hatása azonban nem merült ki szülővárosának hírnevéssé tételében; kiterjedt az a hatás a magyar nemzet millióira. Ebben keresendő az ő nagysága s ebben lel igazolást az ő halhatatlansága. Feltudta használni — bölcs ember módjára — a multak tapasztalatait, üstökön ragadta a jelent s a kiaknázatlan területet termékenységre kényszerítette. Ebben van Gönczy Pál életfilozófiája. A multakon való kegyesség és rágódás meddő foglalkozása helyett vasakarral párosult, szorgalmas munkával előkészítette a jövődö Magyarországot. Ebben határozódik a Gönczy Pál hazafisága.

Csatákat vivó, gyilkoló szuronyok helyett a tudomány életet adó fegyverével — lépésről-lépésre elfoglalta a tudatlanság halálbaglyai által birtokolt erősségeket! Ebben van a Gönczy Pál korszerű bölcsesége, férfias erélye s jövődöbe látó sастekintete! E vezéri tulajdonokkal ékesen így támadt Bocskay apánk árván maradt hadi népének új vezére, új messiása Gönczy Pálban.

Im lássátok az új vezért színről-színre! (Lehull a lepel.) Ki kard helyett könyvet, a közeli kor vak vezérének szalmát csépelő hadai helyett táplálékot nyújtó életbölcséséget adott a ti kezetekbe, az ő hajdúi kezébe!

Az ő általa nyújtott fegyvereket ragadjátok meg; az ő általa képviselt haladás zászlóját emeljétek fel magasra s ezt követve induljatok az új vezér után, ki úgy tudta szeretni hazáját, e drága, mindeneknél drágább szent hazát, hogy kész volt érte áldozni egy hosszú, munkás élet minden erejét.

Lássátok benne a harcok hadvezére helyett a béke műveinek alapvető apostolát; becsüljétek meg benne a titeket ígért földjére hozó magyar népművelőt s tiszteljétek benne az önzetlenül munkás hazafit.

S miután a mi nagy emberünk néma, de beszédes ércalakját e nemes város polgármesterének őrző gondjaiba ajánlva átadom: leteszem a „Gönczy" egyesület tagjai tiszteletadójaként e babékoszort azzal az ünnepélyes fogadalommal, hogy mi mindnyájan, kik a nemzetnevelés gyönyörűségét igáját hordjuk, a Gönczy Pál nyomdokain haladva, hazánk

nagyságának és dicsőségének uttörő munkájában testi és lelki összes erőnkkel részt veszünk véglegeltünkig. Isten minket úgy segítjen!

Hatalmas éljenzés zúgott föl a beszéd után, majd Gáthi Tóth János polgármester a város közönsége nevében kijelentette, hogy a szobrot a város gondozásába veszi és nagy fiának emléket megörzi.

Ezután Moocsáry László tanító szavalt el Lampérth Géza alkalmi költeményét, majd özvegy Csiky Kalmánné Gönczy Etelka, Gönczy Pál leánya lépett elő és a család koszoruját az alábbi beszéd kíséretében helyezte el a szoborra:

„Tisztelt ünneplő közönség!

Midőn ez ünnepies alkalommal én is szót kérek, az elfogódás érzetével teszem ezt. Megvallom, elfogódva és megilletődéssel léptem át e város határát, mely boldogult atyám szülőhelye. Mindig vágytam meglátni Hajdusoboszló városát s most kétszeres az örömöm, hogy olyan ünnepély alkalmából róhatom le gyermeki kegyeltem adóját, mely apám emlékezetének van szentelve.

Az ő reá való visszaemlékezések érzései mellett azonban a hála érzete is átfogja lelkem e pillanatban; a hála érzete azok iránt, akik e szép ünnepélyt létrehozták, akik olyan megható kegyelmevel vannak szeretett atyám, Gönczy Pál emléke iránt s ébren tartják az utókor előtt is az ő emlékezetét. Jól esik látni, hogy nem veszett ki még a nemzetből a hála és az elismerés holtuk után is ama nagyjai és jelesei iránt, akik csendben és feltűnés nélkül nagyokat alkotó munkásai voltak a hazának s nagy érdemeket szereztek nemzedékben a haza kulturájának és felvirágoztatásának munkájában.

Szép példáját szolgáltatja e nemes tulajdonság megnyilvánulásának Hajdusoboszló városa, a magyarság e büszke fészke, midőn felújítja Gönczy Pál emlékezetét s szobrot állít jelesének az a város falai közt, aki itt született, hogy az a szobor hirdesse késői időkhöz az ő alakjában a szorgalmat, a munkát s ne engedje elmúlni soha emlékezetét az ő szűkebb hazájának fiai előtt.

Fogadják kérem ezért hálás szívem legmélyebb köszönetét. Szívem egész melegével mondok köszönetet a Gönczy-egyletnek is, mely Gönczy Pál nevében és az ő munkásságának jegyében született meg s már is kiváló kulturális missziót tölt be. Hajdusoboszló városának, mely oly szeretettel megkegyellett vette ki részét e szép emlékünneplő megteremtésében; e város derék polgármesterének és polgárságának; a szoboszlói ref. egyháznak s ez egyház kiváló lelkipásztorának, aki szívvel-lelékkel fáradozott az ünnepély sikere érdekében s mindazoknak, akik részvétükkel atyám emlékének oly lekötözöden adóztak. S most kérem a jó istent, hogy áldja meg e várost és vidékét minden jóval, árássa el e népet üdvözítő kegyelmével, hogy virágozzék és boldog legyen a hajduság és Hajdusoboszló városa, magyar hazánk nagyságára, erősödésére és javára!

Viharos taps és éljenzés zúgott föl a beszéd után, majd Kovács Gyula alispán helyezte el Hajdumegye koszoruját a szoborra, utána G. Tóth János hajdusoboszlói polgármester a város közönsége, Békési Lajos ref. lelkész a ref. iskolák, Szécsi Miklós igazgató az áll. polgári iskola, Gönczy Béla a tanuló ifjuság nevében tettek koszorút a szoborra, melyet valóságos virágerdő borított. A volt tanítványok nevében Eötvös K. Lajos tanfelügyelő unalmasan hosszú és az ünnepély magas színvonalához nem illő „rigmusok" kíséretében tette le a koszorút, melyet még több követett, közte az országos nőképző egylet is. Az ünnepélyt a hajdusoboszlói dal-egylet alkalmi éneke rekesztette be.

Moskovits József uridivat terme
Piac-utca 26. (Főtőzsde mellett).

Jutányos, és pontos kiszolgálás! Megérkeztek a bel- és külföldi legújabb divatos és így az elegáns őszi ruhák már most megrendelhetők. Szives pártfogást kér tisztelettel

Moskovits József, uriszabó, Piac-26.

Lakoma.

Délután 2 órakor lakoma volt a szoboszlói Bika összes termeiben. Az első felköszöntőt Domahidy Elemér főispán mondta a királyra; Csúrka István a vallás- és közoktatásügyi minisztert és jelen levő képviselőjét, Csánky Viktor gróf Dégenfeld főgondnokot és Eröss Lajos ref. püspököt, Béli Lajos a Gönczy-családot, G. Tóth János a szoboszlói polgárságot, dr. Radnay Rezső a Gönczy-egyesületet, Gönczy Béla (Ujpest) a Gönczy-egylet elnökét és Hajdusoboszló polgármesterét, Csánky Viktor a Gönczy-szobor megalkotóját, Somogyi Sándor szobrászt köszöntötték fel. Beszéltek még dr. H. Kovács Bálint, Kecskényi László stb.

Lakoma alatt számos üdvözlő távirat érkezett a polgármesterhez; így Molnár Viktor államtitkártól, Berzevichy Albert házelnöktől, stb. A vendégek az esti és éjjeli vonatokkal utaztak el.

VÁRMEGYE.

Pénztáros István temetése. Az egész Hajdusoboszló népének részvéte kísérette utolsó útjára Pénztáros Istvánt, a tökrekvő hajdúváros váratlanul elhunyt, népszerű főjegyzőjét. Az egész város népe ott volt hét-főn délután a temetésen, melyen megjelent a vármegye tisztikarának küldöttsége is Kovács Gyula alispán vezetésével. A gyászszóval a koporsót a ref. templomba vitték, ahol Demjén Ferenc lelkész mondott fölötté imát és búcsuztatót, majd a temetőben Béli Lajos lelkész és a városi tisztikar nevében Gáthi Tóth János polgármester mondatk búcsuzbeszédet, a dalárda pedig gyászdalokat énekelt.

Tanuló ifjúság figyelmébe!

Ajánljuk kitűnő szerkezeti ki-
próbált, megbízható járásu

Zsebóráinkat

melyeket kedvezményes áron
jóállás mellett bocsátunk
rendelkezésükre.

**Löfkovits
Arthur és
Társ**

magyarország leg-
nagyobb órász,
ékszerész üzlete.

**Véres mulatság.
Gyilkol a harag.**

A debreceni közpörházba tegnap délelőtt két súlyosan sérült embert szállítottak be, akik most élet-halál közt fekszenek a sebészeti osztályon. Az egyiknek a lábába löttek, a másikat pedig megkéselték. Az eset részletei a következők:

Vasárnap este nagy bál volt Érsemlyén községben, amelyen idős Barna József 44 éves földmives és szintén József nevű 19 éves fia is részt vettek. Szünet közben ifj. Barna József kiment az udvarra. Csakhamar követték Osztai András, Osztai István és Osztai Károly legények, akik régi haragosai a familiájának.

Ezek sértegetni kezdték ifj. Barna Józsefet, aki visszafelelt nekik, aminek az lett a következménye, hogy a három ellenfél bieskát rántott és összeszurkálta.

Segélykiáltásaira védelmére sietett az édes apja, akit szintén megtámadtak. majd

pedig mikor többi társa után akart menni, utánalótték. A fegyver srétre volt töltve s az apró ólomdarabok mindkét lábába belefuródtak s véresen bukott a földre. Az apát és a fiút, minthogy állapotuk válságosra fordult, tegnap behozták a debreceni közpörházba.

VÁROSHÁZA.

Műtanrendőri bejárás. A kereskedelmi miniszterium értesítette a város közönségét, hogy a paci erdei vasút műtanrendőri bejárását szeptember 10-re tűzte ki.

Tűzkárosult község. Nyitramegye alispánja ártit a városhoz, hogy adjon könyöradományt Bajánicska község tűzkárosultjainak. Ha bajban vannak a tótok, mért nem kérnek támogatást a cseh „testvérek“-től? Mit alkalmatlankodnak a magyaroknál? Persze, jó a magyarok is a — pénze.

Látogatás a pénzügyigazgatónál. Kovács József polgármester, hétfőn délelőtt a városi tanács több tagjával, visszaadta Ternovszky Alajos pénzügyigazgató látogatását.

Telekrészvétel. Sipos Ferenc, kerti telkén a régi vonalba akart építkezni, de a tanács nem engedte meg, mert a telkéből 217 négyzetögl a szabályozási vonalba esik. Hosszas huzavona után egvezsége léptek vele, hogy a telekrészt 1000 koronáért átengedi a városnak.

Felebbezés. A tanács, mint megirtuk, engedélyt adott a tisztviselő-telep parcellázására, sőt már kiadta a parcellázott telkekre az építési engedélyeket is. A határozat ellen azonban Kovács Gyula, a teleppel szomszédos telek tulajdonosa felebbezést jelentett be, melyet a közigazgatási bizottsághoz terjesztettek föl.

Árverés a gubioctermésre. A városi erdők gubioctermésére hétfőn, délelőtt 9 órakor tartották meg az árverést dr. Magoss György tisztí főügyész elnöklete alatt. Egyetlen ajánlattevő volt csak: Schwartz Gyula alsójózsai lakos, a ki 60 koronát ígért érte.

Terror**a kőművessztrájkban.
Inzultált munkások.**

A kőművessztrájk ügyében még mindig nem következett be a remélt béke s tart a sztrájk, amely azonban már csak részlegesnek tekinthető. A munkások ismét lejjebb szállították igényeiket, kikapcsolták a munkarenden eszközöndő változtatásokat s kivánságaik pusztán az anyagiakra szorítkoznak.

Legutóbb benyújtott memorandumok szövege különben a következő:

Tekintetes elnökség!

A debreceni sztrájkban álló kőművesmunkások tisztelettel az alábbi követelést terjesztik a tek. Elnökség elé:

1. A munkaidő 1911. évi március 15-től, 1911. október 14-ig naponta 9 órában állapították meg: reggel 8¹/₂ órakor, reggeli és délben másfélóra ebédidővel. A munka reggel 7 órakor veszi kezdetét.

2. A minimális munkabér a következőkben állapították meg:

a) A munka felvételétől 52 fillér,

b) az 1910. évi október 1-től kezdődő új munkáknál 56 fillérben.

3. A fenti pontokra írásbeli nyilatkozat adandó, amelyet a tek. Elnökség és a

munkások megbízottai s a tek. ipar-felügyelő ur ir alá.

Kiváló tisztelettel:

Labancz András.

Nagy István.

Az építőiparosok szövetsége vasárnap délelőtt tartott ülésén foglalkozott ezzel a beadvánnyal s kimondotta, hogy már a hangja ellen is tiltakozik s merészségnek tartja, hogy a munkások követelnek, mikor csak kérsről lehet szó. Különben az aláírókat nem ismerik a segédek tényleges megbízottainak s további tárgyalásokba nem bocsátkoznak. Ugyanilyen álláspontot foglaltak el az ácsokkal szemben, akiknek memorandumát szintén visszautasították.

A kőművessegédek közül, mint értesülünk, sokan, mintegy 100—150-en, nem várták meg a sztrájk végét, hanem jelentkeztek a mestereknél és munkába álltak. Emiatt két segédet, Gulátsi Györgyöt és Szikszai Sándort tegnap délelőtt Labancz András, a munkások egyik vezető embere tettelesen bántalmazta. Az inzultált munkások feljelentést tettek támadójuk ellen a rendőrségen, amely Labancz Andrást 15 napi elzárásra és 300 korona pénzbírságra ítélte.

Beoltások**az Ehrlich-szerrel a közpörházban.****A betegek
nyilatkozata.**

A „Debreceni Ujság“ részletesen megemlékezett annak idején arról, hogy dr. Horváth Károly, a debreceni közpörház nagy tudású és agilis orvosa, állandó levelezésben áll Ehrlich professzorral, a luesz elleni gyógyszer, már világhírű felfedezőjével. Beszámoltunk a nevezetes gyógyszer megérkezésétől s azt már akkor részletesen ismertettük is dr. Horváth Károly információi alapján.

Dr. Horváth Károly tegnap, szeptember 5-ikén, délután 3 órakor kezdte meg a beoltásokat az Ehrlich-szerrel. Erre az aktusra, — mint már szintén előzetesen megirtuk — meghívta több vidéki és helybeli kollegáját, a kik közül 23-an meg is jelentek. Dr. Horváth Károly öt, orvosi szempontból igen szép esetet válogatott ki a kísérletezés céljaira. Egy betegnek a beoltásáról azonban utólag lemondott, mint-hogy az illetőnek szervi szivbaja volt s így négy betegbe fecskendezték be a gyógyszert, kik közül három nő és egy férfi.

Az egyik leány P. F. 18 éves, két hónap óta beteg s súlyos állapotára való tekintettel a 606—05 jelzésű szerrel oltották be s ennek végeztével a szer hatásáról így nyilatkozott:

— Nagyon kicsi fájdalom van, de különben tühretősen érzem magam.

S. K. nevű nőt szintén ilyen jelzésű gyógyszerrel oltották be s ennek végeztével ezeket mondta:

— Ugy érzem, mintha huznák kifelé a fájdalmat, a befecskendezés nem nagyon fájt.

Máramaros gyöngye a Szaploncai

alkalikus a mely borral keverve is kitűnő üdítő ital. Savanyu bornak kellemes ízt ad és nem fest. Kapható mindenütt. Főraktár: Kontsek Géza és Félegyházy Jánosnál. 1 láda tartalma 40 üveg ⁷/₁₀ literes Ára 12-50 kor. Üres üvegek ládával együtt 4 kor.-ért vétetnek vissza.

S. K. gyergyószentmiklósi eseléd már 11 hónap óta beteg, a beoltás után sirt, mert mint a főorvos mondotta, kissé ideges, különben hangoztatta, hogy nem nagyon fáj a beoltás.

Ezeknél az injekciót a lapockába, a bőr alá fecskendezték be.

Az egyetlen férfi, B. M., akit beoltottak (a hátsó részén az izomzat között kaptak az injekciót), szintén kijelentette, hogy fáj a befecskendezés, de nem túlságosan. Ez alkalommal csecsemőkön nem experimentáltak a szerrel.

A közpórházban jelenleg 68 vérbaajos nő beteg van és egy csecsemő. A szer oldását dr. Horváth Károly, Wächselmann tanár módszere szerint végezte s a legnagyobb adag, amit befecskendezett abból 7 köbcentiméter, a legkisebb 5-6 köbcentiméter volt.

A beoltások megkezdéséről dr. Horváth Károly a következő táviratban értesítette Ehrlich tanárt:

Dr. Ehrlich tanár

Frankfurt, a Majna mellett.

Huszonhárom orvos jelenlétében az injekciót mai napon megkezdtem. Üdvözlöm a nagy feltalálót, kimerítő tudósítást az észleletről menni fog.

Dr. Horváth Károly

kórházi főorvos,

Debrecen, Magyarország.

A szer hatásáról dr. Horváth Károly a napokban részletesen fog nyilatkozni.

SZÍNHÁZ.

Vészlámpák a színházban. Zsengeri Hugó vállalkozó értesítette a városi tanácsot, hogy a színgazgatóval szerződést kötött 36 darab Ignis-féle vészlámpa felszerelésére.

Beiratás a színésziskolába. A debreceni színésziskola eddig vajudó kérdése teljes befejezést nyert, amennyiben Solyossy mestertől, kinek betegsége miatt hosszabb idei pihenésre van szüksége, a mai Debrecenben ismert s a Budapesti tudomány egyetemén az irodalmi és szónoklati ciklusokat vezető R. Kovács Laura drámai művésznő vette át, kinek mai ismert neve nagy garanciát nyújt az iskola vezetésére. Az így beállott viszonyok miatt az iskolai évad október 1-én kezdődik, de beiratkozni már lehet az iskolahelyiségben (Darabos u. 7.) d. e. 9-12, d. u. 2-5-ig. Beiratkozási és tandíjak a tanítást megelőző napon válnak esedékessé. Vidékről jött növendékeknek bentlakás s teljes ellátás áll rendelkezésükre.

Villamos világítás az öltözőkben. Zilahy Gyula színgazgató folyamodott a városnak, hogy vezesse be a villamos világítást az öltözőkbe is, miután már a színpadra is bevezette. A kérelmet azzal indokolja, hogy a gáz és a villamos fény közt nagy különbség van, a szereplők pedig az ellentétes világításnál nem tudnák magukat jól kifesteni.

A hét szenzációja kétséget kizárólag az a fényes, világvárosi műsor lesz, amit tegnap mutatott be az Uranus-színház. Ennek a fényes műsornak a középpontjában, a glóbuson egyedül álló fejszámoló fenomén és élő lexikon: Frankl mester áll. A közönséget egyik ámulatból a másikba ragadja káprázatos tudásával. A Herello-fivérek gimnasztikai erőmutatványai magasan felette állanak az eddig ismert akrobata-produkcióknak. A mozgófénykép műsor szenzációs ujdonsága a „Brüsszeli tűzkatasztrófa” megörökítése, megdöbbentést keltő természeti felvételekben. A mozgófénykép technikának, a bájos tartalomnak, pompás színhatásnak eddig még nem látott rekordfelvétele a „Huncut Amor lesben áll” című ujdonság. A „Troubadour” hatalmas képét felesleges e helyen méltatni. Szóval, olyan műsrot talál a közönség az Uranusban, a mely műsor világvárosi mulatóknak is díszére válnék. Az összes előadásokról és a részletes műsorról tüzetesen tájékoztatnak a napi színlapok és falragaszok.

Az Uranus színház mai, szenzációs műsora. 1. A szerelem szárnyain. (Rendkívül megható dráma.) — 2. A ravasz vőlegény. (Kitűnő vigjáték.) — 3. A miatyánk. (Rendkívül érdekes bibliai történet.) — 4. Nagyszerű gimnasztikai erőmutatványok. Itt még nem látott mutatványok. Előadva Herello's urak által. — 5. Troubadour. (Gyönyörűen színezett nagy művész felvétel.) — 6. Frankl Mór ur szenzációt keltő előadása. Gyors fejszámoló Phenomén. Világtörténelmi buvár. A mai kor egyetlen élő Lexikonja. — 7. Huncut Amor lesben áll. (Gyönyörűen színezett, szenzációs szépségű művész felvétel, vig jelenetek.) Előadás kezdete este pont 9, vége 11 órakor. Helyárak mint rendesen. Kedvezményes jegyek nem érvényesek. Holnap szerdán, d. u. 5-től 7-ig nagy ifjúsági előadás, teljesen új mozgó képekkel és Frankl Mór ur szenzációs előadásával. Rendes helyárakkal. Kedvezményes jegyek nem érvényesek. Este ugyanaz az új műsor.

Kolera-riadalom

a körösmező—debreceni vonaton.

Kilenc utast fertőtlenítettek.

Kolera izgalmak voltak az utóbbi napokban ismét Debrecenben. Erre pedig az szolgáltatót okot, hogy vasárnap Körösmező felől utnak indítottak egy kocsit, melyben egy Galiciából érkező munkás állítólag kolera-gyanus tünetek között megbetegedett. Erről azonban még hivatalos értesítés nem érkezett.

Nagykároly állomásra táviratoztak Körösmezőről, hogy onnan egy személykocsit az utnak indított vonattal továbbítottak, amelyben egy galíciai napszámos rosszul lett. Beszállították az ottani közpórházba, de csak később gondoltak arra, hogy azt a kocsit, amelyben megbetegedett, le kellene kapcsolni. Nagykároly állomásfőnöksége aztán ez iránt intézkedett s az ott talált utasokat más kupéba szállította be — akik között természetesen óriási pánikot okozott — s egyszersmint erről a körülményről táviratban értesítette a debreceni állomási előljártságot is, amely viszont a rendőrségnek tett jelentést.

Nagykárolyban azt az utasítást adták, hogy az esetleg megfertőzött kocsit utasai Budapestre vitessenek s ott történjék a dezinficiálás. A vonat vasárnap délelőtt 25 perccel késéssel, kevéssel 12 óra után érkezett be a debreceni pályaudvarra, azonban az állítólag inficiált 4221 számú kocsit utasai között voltak kilencen, akik Debrecenben ki akartak szállani. Ezt Ozory István tb. rendőrkapitány Nagykaroly ellenkező direktívái dacára is megengedte, mint-hogy a szabályok értelmében joga nem volt a kérésöket megtagadni.

A kilenc utast aztán a járványkórházba szállították be, ott valamennyiöket megfürösztötték, ruhájukat fertőtlenítették s azután elbocsátották őket, de öt napig a lakásaikon meg fogják őket a kerületi orvosok figyelni. A gyanus utasok a következők: Klein Béláné 23 éves asszony és Bella 3 éves, Sándor 14 hónapos gyermekei, a József királyi herceg-utca 11. sz. alatt szálltak meg; özv. Vida Mihályné 63 éves, batizvasvári lakos, a ki fiát, Gencsán Sándor, Tégláskert II. járás, 11. sz. alatti lakos, fűtőt jött meglátogatni; Szabados Lászlóné 39 éves, csengerbagospusztai lakos, Sándor nevű 10 és Ferenc nevű 9 éves fiaival Fohn József, Petőfi-tér 6. sz. alatti lakoshoz mentek, a honnan azonban már Balmazújvárosra utaztak, de a debreceni rendőrség megkeresésére ott is orvosi

felügyelet alatt lesz; Kósa Zsigmondné 44 éves asszony, Csapókert, Kuruc-utca 98, Klein Benjámín polgáriskolai tanuló pedig Bethlen-utca 76. szám alatt szálltak meg. A többi utasok, a kik a 4221. számú kocsiban utaztak, továbbmentek Budapest felé, valamint velök utazott a kalauz is, mindnyájukat ott dezinficiálják.

A gyanus utasokat különben dr. Tüdös Kálmán tiszti főorvos is megvizsgálta, a ki kijelentette, hogy aggodalomra nincsen ok, hiszen még az sem egészen bizonyos, hogy azon idegen munkásról csakis ugyan feltételezték-e, hogy kolera? Ha az eset komolyabb természetű lenne, ugy ezt a debreceni hatósággal minden körülmények között tudták volna.

Róma, szeptember 5.

Apuliából a legutolsó 24 órában a következő statisztikai kimutatás érkezett be a kolera-ról: Marguerita di Savoyában 2 megbetegedés és 3 haláleset, Trinitapoliban 3 megbetegedés és 2 haláleset, San Ferdinándóban 1 haláleset, Barlettában 2 megbetegedés és 4 haláleset, Traniban 2 megbetegedés és 8 haláleset, Molfettában 7 megbetegedés, Canossa és Andriában 1-1 megbetegedés.

Róma, szeptember 5.

A Stefani-ügynökség jelenti: Az a hír, mintha Genuában koleraeset fordult volna elő, nem felel meg a valóságnak. A belügyminiszter elrendelte, hogy az ilyen hírek terjesztőit nyomozzák ki és büntesék meg.

Berlin, szept. 5.

Sarnow Frigyes, a spandaui oszári löszgyár segéd-elügyelője, akinek a felesége augusztus 28-án ázsiai kolera-ban meghalt, tegnap szintén áldozatul esett a járványnak. Semmi kétség sem lehet arra nézve, hogy mint felesége, Sarnow maga is kolera-ban halt meg.

Dr. HALÁSZ-féle „SANITOL”

Száj- és fogápoló szerek

Minden eddig létezőnél tökéletesebb és megbízhatóbb szerek, melyek a legújabb megállapított és tudományos és klinikai vizsgálatok alapján egyedül sikeres és helyesnek talált alapelvek szerint készülnek. Használati utasítás szerint eljárva, a fogakat megvédik a romlástól. Végtelen kellemes szájja. Ideálisan tisztá száj és fogak.

Megfizethetetlen előnyük, hogy rendszeres használat mellett megvéd a heveny fertőző betegségektől (vörheny, kanyaró, torokgyík stb.) és ezért gyermekek részére már az okból is különösen ártalmas a használatuk. Ideális szép és jó fogkefék. Kaphatók használati utasítással.

Mihalovits Jenő gyógytárában Debrecen

Nagy üveg szájviz 2 korona, kis üveg 1 korona, kis üveg 1 korona 20 fillér. Fogpor 1 korona. Fogkefe 1 kor. 40 fillér.

UJDONSÁGOK.

* **Uj pénztintézet.** A város és megye társadalmának és közgazdasági életének számos kiváló alakja uj pénztintézet alapítását határozta el vasárnap tartott értekezletén. Az uj intézet, mely a város és környékének hiteligenyeit kívánja szolgálni, szövetkezeti alapon áll és Debrecenvidéki Takarékpénztár címet fogja viselni. Az aláírási felhívások már a napokban kibocsátottak.

* **Iparfejlesztés Máramarosban.** — Máramarosvármegyében mintegy tíz éve folytat uttörő munkásságot a máramaros-szigeti iparfejlesztő bizottság, összesen mintegy hét telepen u. m. Máramaros-sziget, Kókényes, Gánya, Nyázova, Aknaszlatina, Rónaszék és Lonkán szöveteket, himzést és kosárfonást vezetett be. Ez uttörő munkásság eddig nagy állami támogatást igényelt, mert az elmaradt és tanulatlan nyomorgó lakosság nagy költséggel és fáradsággal

sággal volt az ipari munkába begyakorolható. Minthogy most már az elősorolt iparágakban jól kiképzett munkás anyag áll rendelkezésre, a m. kir. kormány elhatározta, hogy ez immár meglevő készségek kiaknázását magán vállalkozásra bizza és a tanszervezet állami támogatását megszünteti. A múlt napokban a földmivelési kormány, valamint a kereskedelmi kormány kiküldöttének jelenlétében az iparkamara és az országos háziipari szövetség, valamint jónévű háziipari vállalkozókból ad hoc bizottság az ügyet a helyszínen alaposan tanulmányozta és nagy valószínűséggel arra, hogy a magánvállalkozás ott nagy ipart fog létesíteni. A kamarát közel egy héttig tartó tanácskozásnál Szávay titkár és dr. Rédei s. titkár felváltva képviselték.

* **Esküvő.** Ma délután fél 4 órakor, az ág. evang. templomban (Miklós-utca 1.) esküszik örök hűséget Sohult Gusztáv Ullmann Margit kisasszonynak.

* **Az állatvédelem Debrecenben.** Az állatvédelem terén valóban ázsiai állapotok uralkodnak Debrecenben. Nap-nap után láthatja mindenki az utcán, hogy ütök-verik a szegény jószágokat és a rendőrség — nem veszi észre. Hogy is látná meg az egyszerű rendőr, mikor az állatvédelemre sohasem oktatták ki és különösen a lovak kinzása megrögzött szokás Debrecenben! A közigazgatási bizottság ülésén is szóba kerültek e harbár állapotok és maga a főispán tett indítványt, hogy a hatóság kezdeményezze az állatvédő egyesület létesítését. Szomorú dolog, hogy a hatóságnak kell ezt is kezdeményezni a társadalom helyett!

* **Két nap halottai.** Vasárnap és hétfőn a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalhoz: Bartha Istvánné ref. 23 éves, Tóth Emília ref. 8 hónapos, Tóth Sándor ref. 5 napos, Bán Lajos ref. 23 éves, Csóka István ref. 3 hónapos, Nemes Nándor izr. 19 éves, Bakonyi Mária r. kath. 1 hónapos, özv. Fekete Imréné ref. 71 éves.

* **A debreceni szállodások, vendéglősök, kávéosok és korcsmarosok** ipartársulata tegnapelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen egyhangú lelkesedéssel választotta ügyészeül irinyi dr. Irinyi Istvánt, ügyvédi karunk öme kiváló tagját. E választással az ipartársulat egy tekintélyes és agilis erőt nyert, a melynek közreműködésével a társulat jövő fejlődése, a legszébb reményekre jogos. Az ipartársulat titkára dr. Rédei Rezső lett. A közgyűlés azután a f. hó közepén, Budapesten tartandó országos vendéglős-szövetségi közgyűlésen való részvétel iránt határozott s azon leendő képviselővel, Hauer Bertalan elnökön kívül Márkus Jenő főgondnokot, irinyi dr. Irinyi István ipartársulati ügyészt, dr. Rédei Rezső titkárt és Golster Adolf pincériszkolai igazgatót bízta meg. E küldöttséggel Debrecenből még 20 vendéglős vesz részt a közgyűlésen.

* **Öngyilkos nyomdászsegéd.** Borbély Károly, Boldogfalva-utca 11. szám alatt lakó, 28 esztendősnymondászsegéd, vasárnap délután, öngyilkossági szándékból marólugot ivott. Tettének okául gyógyíthatatlan betegségét hozta fel. Az életunt fiatal embert szállították a kórházba. Állapota súlyos.

* **Elite, Elite, Elite,** megjelent az Elite, nagy öszi száma 1000 dívatképpel, ára 2 korona Antalfy József főelárúsnál.

* **Piacvizsgálat.** A piacvizsgálatot a fenyegető koleraveszedelemre való tekintettel, mostan naponként végzi Ozory István tb. rendőrkapitány egy-egy kerületi orvos közbejöttével. Vasárnap 24, hétfőn pedig 16 kofa ellen tették meg a feljelentést, a kik az egészségre káros, rothadt gyümölcsöt és egyéb élelmiszert árultak.

* **Szerencsétlenül járt gyermek.** a Szegedi József 8 éves gyermek át akart menni tegnap délután a város határában balmazújvárosi sorompó, amelyet éppen akkor eresztettek le. A nehéz vas rud azonban a jobb karjára esett s azt eltörte. A mentők beszállították a kórházba.

* **Ki nem rendelte meg még a „Debreceni Futárt“,** siessen, hogy az első számtól kapja. Negyedévre házhoz hordva 1 forint 25 krajcár. Megjelenik minden szombaton délután. Mit talál a „Debreceni Futárban“? A nevezetesebb eseményeket. A Debreceni Futár-ból gazdasági, állategészségügyi, adó és jogi dolgokról tájékozást nyerhet. A Debreceni Futár nőknél, mint férfiaknak kellemes szepirodalmi dolgokkal kedveskedik. A Debreceni Futár kitűnő élelapija sok mulatságos órát szerez. A Debreceni Futár gyermekeknek hasznos időtöltésül kitűnő órákat nyújt szép meséivel. A Debreceni Futár minden családban nélkülözhetetlen, mert tartalma a család aprajának, nagyjának hasznos és gond-űző. Ara pedig csekély. Tehát: ha ön magának, családjának jót akar, rendelje és terjesztesse a Debreceni Futárt. Negyedévre 2 korona 50 fillér. Kiadóhivatal: Szent Anna utca 22.

* **Feljelentett háztulajdonosok.** A rendőrszparancsnokok fokozott erélyvel teljesítik kerületenkint a házvizsgálatokat. Vasárnap 60, hétfőn pedig 30 háztulajdonos ellen tettek feljelentést, akik a közrend és köztisztelet szabályainak nem tettek eleget.

* **Nóth zeneiskolájában** hegedű, zongora és cimbalom tanszakokra a beiratás naponta reggel 9 órától esteli 6 óráig bármely időben. A tandíj havi 4 forint. Testvérek kedvezményes árban részesülnek. Beiratási díj 2 forint. Hunyadi utca 10. (Royal mellett).

* **Naponta friss csemegezőllő** kapható a Czukorkagyár városi üzletében.

* **Hunnia képei** szépek, Hunnia képei olcsók, Hunnia képei tartósak, Hunnia levelező-lapjai szenzációk olcsóságban és kivitelben. Hunnia műterem a Piac- és Csapó-utca sarkán, az utcai oldalon van. Hunnia modern berendezésű fényképezési és festészeti műterem.

* **Az összes iskolák részére** előírt tankönyvek új, avagy ódon állapotban legelőnyösebben beszerezhetők Antalfy Józsefnél.

* **Tisztító és kalapos műhelyem.** ben elvállalom kemény és puha kalapok és cilinderek tisztítását, vasalását vagy átalakítását. Jutányos ár mellett kellő szakértelemmel teljesítem. Bárki bizalommal keresheti fel műhelyemet, mert szép és jó munkámért érdemes leszek a pártolásra. Beliczay Lajos, Piac-utca 34.

* **Az összes iskolákban** előírt iskolai tanszerek, füzetek, rajztömbök, körzők, vonalzők, a legolcsóbb árakban beszerezhetők Thaisz papírnemű áruházában, Bika szálloda mellett.

* **Van szerencsém a m. t. közönség** tudomására hozni, miszerint az uram állami megbízásból 3 hónapi tanulmány utra Párisba ment s távolléte alatt a varrodának vezetését én vettem át, ennél fogva b. megrendelőinknek kérem további szíves pártfogását. Kiváló tisztelettel: Györfly Károlyné, József kir. h.-u. 6. szám.

* **Fertőtlenített, bacillusmentes,** ódon tankönyvek, valamint új iskolakönyvek is az összes intézetek részére legelőnyösebben Aczél antiquáriumban beszerezhetők be. Piac-utca, a Kistemplommal szemben levő ideiglenes baraképületben.

* **Cimbalom-iskola** Hunyadi-utca 10. szám (Royal mellett). Beiratás naponta reggeli 9 órától esteli 6 óráig. A tandíj havi 4 forint. Beiratási díj 2 forint. Fel-nöttek külön oktatást kapnak. A cimbalom tanszakot Nóth Antal vezeti.

* **Francia babák,** baba-kocsik, törhetetlen és mindenféle automaticus gyermekjátékok legnagyobb választéka Mentze áruházában, Kossuth-u. 4. sz.

* **Léda** a jelenkor legmegbízhatóbb gummi óvszere. Főraktár Arany Angyal gyógyszerár, Piac- és Szent Anna-utca sarkán. Egy darab 60 fillér, 6 darab 3 K 30 fillér, 12 darab 6 kor.

* **Ódon és új tankönyvek** az összes iskolák részére legelőnyösebben Hegedűs és Sándor könyv- és papirkereskedésében beszerezhetők be, Kossuth-u. 11.

* **Szállodások és Háziasszonyok!** Vegyük a szabadalmazott és törv. védett Vezuv moly és poloskairtó gyertyát, a mely gyertya 4 órai elégs után egy 16 négyzetméteres szobából a molyt és poloskát legbiztosabban kiirtja. A szoba légmentesen elzárható. Kapható drugiárban és gyógyszerárakban. Ára 4 korona. Nagyvárosi megrendeléseket elfogadunk, Piac-utca 38., Nagy József szücsnél.

* **Gönczy-írkák** már kaphatók Thaisz papírnemű-áruházában.

* **Tankönyvek,** valamint minden más könyv bekötések és diszmunkák Antalfy Ferenc könyvkötészetében legjobb kivitelben, legolcsóbban készíttetnek, Piac-u. 31.

* **Kedves az egészsége?** Akkor használja ön az Erzsébet-ártézi szénsavval telített üdítő forrásvizet, ami étvágyát elősegíti, gyomorrontást megakadályoz. Literes üvegekben 10 fillér, fél literes 5 fillér házhoz szállítva. Megrendelhető ártézi forrásvíz vállalatnál, Hatvan-u. 28. Telefon 843.

* **Darabos karbit** megérkezett Földvárihoz, Piac-utcai barakk és Széchenyi-utca 55.

* **Fésűk, hajfűk, hajfekék és a legújabb** hajdíszekből naponta érkezik újdonság Mentze áruházába.

* **Fél áron!** Az összes fiu és leányiskolákban használandó tankönyvek fél áron a Harmathy antiquáriumban, Fűvészkert-u. 14. Irószerek, rajzeszközök legolcsóbban.

* **Zander-féle gyógyintézetem** szeptember 1-ével újra megnyílik. **Gyermekek testfejlesztő gyógygymnasztikája** elferdült és rosszul fejlett gyermekeknek d. u. 3—6 között. Sérülések, benuások utáni mozgási zavarok, székrekedés stb. ellen, nők d. e. 11—12-ig, férfiak 12—1-ig látogatják az intézetet. Forró-levegő fürdők. Villanyosság. Dr. Szász Adolf orvos, Piac-utca 59. Telefon 389. sz.

* **Debreceni Agrárbank Szövetkezet** (Piac-utca 79). betáblázás mellett, kezességre vagy bármilyen fedezet ellenében hosszú lejáratu, igen kényelmes és olcsó kölcsönöket folyósít. **Betétokra a legmagasabb kamatot adja.**

* **A helybeli jónévű Schwartz Vilmos** butorgyáros cég a közönség régi óhajának tett eleget, midőn elhatározta, hogy valódi perzsa és smyrna szőnyegeket raktáron tart. Egész bátran merjük ezeknek megtekintését ajánlani, annál is inkább, mert ily nagy választékban ennyi ebédő, szalon és hálószoba szőnyegeket együtt még Debrecenben nem láttunk és ha az árakat halljuk, akkor csak csodálkozunk igazán az olcsóságban. **Vannak egyes öreg selyemszőnyegek, melyek egy vagyont érnek, de ezek csak a szenvedélyes gyűjtőknek valók, de az egészszuek megtekintése igazi látványosság.**

* **Jogi seminárium, Kolozsvár, Petőfi-utca 18.** (Október 1-étől Ferencz József-ut 6.) Előkészít jogi és államtudományi szigorlatokra, alap és államvizsgára. Ujjonnan készült jegyzeteit kiköleszti. Prospektus kívánatra ingyen.

* Róm. kath. főgimn., Svetits-intézeti és elemi iskolai tankönyvek kaphatók eredeti bolti áron özv. Fröhlich Vencelné könyvkereskedésében. Szent Anna u. 1.

* Nyakkendő-ujdonságok 1 koronától 5 koronáig Lengyel Samunál, Piac-utca 43.

* Előírás szerint intézeti fehérneműk, ágyneműk, takarók és minden e keretbe tartozó cikkek készen és nagy választékban kaphatók Kardos László üzletében, Debrecen, Kossuth-utca 9. szám. Csak jó áru és határozott ár, tehát a legelőnyösebb bevásárlási forrás ajánlatik.

* Pénz, szivar és cigarettatárcák, női kiegészítők és utazó felszerelések legolcsóbbak Mentze áruházában.

Vasárnapi atlétikai verseny.

A D. T. E. 6:3-ra
győz a M. Sp. E. ellen.

Szép közönség előtt folyt le vasárnap délután a D. T. E. ez évi orsz. junior atlétikai versenye. Az esős időjárás ugyan sokakat visszatartott, azonban kialakulóban van már városunkban is az időjárástól vissza nem riadó sportszerető közönség, mely meg tudja becsülni a férfias testedzés értékét.

Az atlétikai verseny az idegen atléták élénk részvételével folyt le, csak a kassaiak nem jöttek el. Az egyes számokban szép és érdekes küzdelmeket vívtak meg a versenyzők. Az elért eredmények, tekintettel arra, hogy juniorok érték el, általában elég jók, egy számban pedig elsőrangú szénior atlétának is becsületére való eredményt ért el az első győztes: A D. T. E. fiatal tagja, Pogány Géza, az új súlydobó csillag, ki kellő traening mellett hamarosan felül fog dobni a 13 méteren. Volt más meglepetés is, mely különben inkább tanulság jöhetőségű szénior atléták számára, kik elért eredményeik után további szorgalmas traening helyett a pihenéstől várják formájuk javulását.

A versenyen nagyon szépen szerepeltek a nyiregyházi Torna Vivó Egylet atlétái, jó tehetségű atlétákat küldött a Hódmezővásárhelyi Torna és Vivó Egylet is. A D. T. E. atlétái pedig kevés kivétellel megfelelték a hozzájuk fűzött várakozásnak. Eredményesen versenyzett Hoffmann Lajos, kitől még rudugrásban szép eredményeket várunk. Biztató tehetség Róth Jenő, Pogány Géza kivételes tehetség. Fülöp Miklósnak csak egy varázsszót ajánlunk figyelmébe: traening.

Az atlétikai versenyt követő labdarugó mérkőzés folyamán rendkívül izgatott és élvezetes játékban gyönyörködhetett a közönség. Mindkét csapat finoman játszott és az egyéni játék helyett az összjátékra és kombinációk keresz túlvitelére fektette a fősúlyt. A D. T. E. csapata a mérkőzésen elnyerte szorgalmas, kitartó munkájának eredményét. A Miskolci Sp. Egylet csapata Felsőmagyarországnak a kassai Atlétikai Club után a legjobb csapata s így az elért eredményre a D. T. E. joggal lehet büszke. A D. T. E. csapata az egész mérkőzés alatt fölényben volt, de különösen a második félidőben volt éreztető fölénye.

A mérkőzést teljesen pártatlanul és kifogástalanul Ezry Miklós vezette.

Az atlétikai verseny részletes eredménye a következő:

60 méteres síkfutás orsz. junior. 1. Kiss Aladár Ny. T. V. E. 7³/₅. 2. Hoffmann Lajos D. T. E., Elek László H. T. V. E. 1 yarddal biztosan nyerve.

1/4 angolos síkfutás orsz. junior. 1. Róth Jenő D. T. E. 62 nys., 2. Kalmár B. D. T. E., 3. Kain Nándor K. O. E. könynyen nyer.

Magasugrás orsz. junior. 1. Ferenczi Zoltán D. T. E. 165 cm. 2. Holtverseny 165 cm; Hoffmann Lajos D. T. E., Elek László H. T. V. E. 3. Orbán Sándor H. T. V. E., erős küzdelem.

Rudugrás orsz. junior. 1. Tóth Sándor H. T. V. E. 3 méter. 2. Hoffmann Lajos D. T. E. 3 m. 3. Márton Sándor D. T. E. 2 m. 75 cm., erős küzdelem.

Diszkoszvetés orsz. junior. 1. Pivnyik Gyula Ny. T. V. E. 31-83 m., 2. Patóh Sándor D. T. E. 3. Masáth Ferenc D. T. E. Súlydobás orsz. junior. 1. Pogány Géza D. T. E. 11-93. 2. Masáth Ferenc D. T. E. 10-99. 3. Orbán Sándor H. T. V. E. 10-85. Kiváló eredmény.

1/2 angolos síkfutás vidéki szénior. 1. Kiss Aladár Ny. T. V. E. 2-14⁴/₅. 2. Fülöp Miklós D. T. E. 3. Róth Jenő D. T. E. Fülöp vezet 60 méterig, itt Kiss lefogja, Fülöp traening hiány miatt nem bírja a végspurtot.

1/4 angolos síkfutás vidéki szénior. 1. Garai Kálmán 55, 4/5 mp. 2. Fülöp Miklós D. T. E. Garai végig vezet, Fülöp az utolsó 100 méteren minden erejét megfeszíti, de nem bír előre törni.

Rudugrás vidéki szénior. 1. Hoffmann Lajos D. T. E. 3 m. 2. Márton Sándor D. T. E. 2-75. 3. Holtverseny: Majoros László D. T. E. Moravec Jenő D. T. E.

Kalapácshajítás orsz. junior. 1. Groszmann Alfréd Ny. T. V. E. 29-76 m. 2. Pál Sándor Ny. T. V. E. 25-70 m. 3. Szécsényi István D. T. E. 21-66 m.

Meggyilkolt debreceni nyomdász. Családi dráma.

Budapesten a Felső Erdősor-utca 39. számú házban lakik Noblach Imre 64 éves bádigos a feleségével és leányával. Néhány hét óta velük és náluk lakik Humenyik Lajos 42 éves nyomdász, Noblachnak a veje, aki nem régen még Debrecenben dolgozott.

Humenyik már néhány évvel ezelőtt vette el Noblach leányát, de a házasság nem volt sem békés, sem boldog, a házasság felek állandóan veszekedtek, aminek főként az volt az oka, hogy Humenyik Lajos nagyon ritkán volt józan, egész keresetét elitta.

A felesége végül is elhagyta és visszament szüleihez. A férfi azóta állandóan utána járt, javulást ígért és tényleg józabb életet élt. Ugy, hogy végre Noblach azt tanácsolta a leányának, tegyen egy utolsó kísérletet és fogadja vissza a férjét, sőt — mert lakásuk nem volt — leányát és férjét a saját lakásába fogadta be.

Humenyik néhány hétig megembe-relte, de azután újra az ivásnak adta magát és újra kezdődtek a veszekedések. Szombaton is részegen jött haza Humenyik és megverte az asszonyt. Noblach leánya segítségére sietett, a részeg ember erre az apósára támadt, dulakodtak egymással, egyszerre Humenyik felordított:

— Megszurt a gazember! Most meghalok!

Ezzel kirohant a lakásból az udvarra, összeesett és meghalt.

Az történt, hogy az após felkapott dulakodás közben egy zsebkést az asztalról és a vő mellébe szurta.

Noblachot előállították a főkapitányságon, a hol azzal védekezett, hogy Humenyik fojtogatta és önvédelemből használta a kést. A bizottság Humenyik holttestét az udvarról a bonotani intézetbe szállíttatta. A gyilkos Noblachot letartóztatták.

TÁVIRATOK

Mangra Vazul és a tulzók.

Nagyszében, szept. 6. Mangra Vazul nagyváradai gör. kel. püspöki helyneként szombaton este az egyik vendéglőben több oláh tulzó szidalmakkal illette és inzultálta. Az inzultusra politikai állásfoglalása adott okot. Mangra Vazulai ez már nem először történt meg: Aradon évek előtt, mikor még ő is tulzó volt, több magyar uri ember inzultálta a város legforgalmasabb helyén. Ugy látszik, Mangranak nincs szerencséje a politikában.

Az exsah bankigazgató.

Moszkva, szept. 5. A volt persa sah Mohamed Ali ajánlatot kapott, hogy a Poljakor bank vezérigazgatói állását vállalja el. Az exsah a banknak egyik főrészesvényese.

Luzatti tengeralattjáró hajón.

Venecia, szept. 5. Luzatti miniszterelnök szemlét tartott a tengeralattjáró hajóparkon és azon óhajának adott kifejezést, hogy szeretné megpróbálni a tenger alatti utazást. Ziotti tengeri erre felszereltette a Priscoral nevű tengeralattjáró hajót, melyben a miniszterelnök félórás utat tett.

Kísérletek a drótnélküli táviróval.

Mezőtur, szept. 5. Rendkívül érdekes kísérleteket folytat a klosterneuburgi távirászered a hordozható, tábori, drótnélküli táviróval. Az ezred kirendeltsége három nap előtt érkezett Mezőturra és azóta több, ausztriai városban levő tábori táviróállomással váltott táviratokat. A kísérletek pompásan sikerültek.

CSARNOK.

A legszebb asszony.

— Regény. —

(Folyt.)

— Mondd csak édes kis gyermekem, hát az utcára hogy kerültél?

— Kimentem, mert hiába vártam kedves mamuskát.

— És?

— Ott sirtam egy kapuban, akkor jött az a néni, aki idehozott.

— Nem kérdezett többé semmit Lábtor. Elborult az ő reménysége felett. Behívta a szobaleányt, rábizta a gyermeket, hogy játszik vele. Izgatottan mérte a szobát fel s alá. Oktalan aggodalmakat szerzett magának. Nem tudta elhinni, hogy a felesége másért kereste volna fel Fehér Gézát, mint azért, mert szereti.

— És én hittem annak az asszonynak. Az első percben megbocsátottam s most mikor miatta kétes eredményű párbajt vívok, megfeledekzik magáról s az ellenfelem lakására megy. A véletlen úgy akarta, hogy megtudjak mindent, pedig a gyermeket azért vitte magával, hogy távollétéről elterelje a gyanút. Itt már kétségkedésre csakugyan nincs ok. Tisztán áll minden.

Nehéz sóhaj szállt el ajkairól, mikor erős elhatározással érlelődött benne a szándék:

— Legyen hát úgy, ahogy ő akarta!

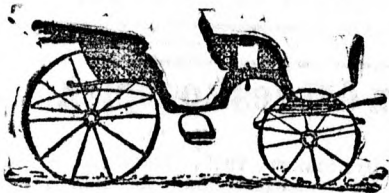
(Folyt. köv.)

Rajzó Miklós
nyolc év óta fenálló 1447

FESTŐ ISKOLÁJA
folyó hó l-én ismét
M E G N Y I L T.

Jelentkezéseket elfogadok d. o. 9-12-ig
d. u. 3-5-ig.
Péterfia-utca 5. szám alatt.

FÁBIÁN LÁSZLO
1175
kocsigyártó
Debrecen, Hatvan-utca 61.

Raktáron tart mindennemű saját gyártmányú
uri-, hintó- és hajtó-kocsikat,
Régi kocsikat becserél. 1499
Megrendeléseket gyorsan és legpontosabban eszközöl.
Javításokat elfogad.

Nagy Lajos 'hirdetési irodájából
Csapó-u. 13. szám

Eladó

végtelen olcsóért

egy kastély,
óriási nagy parkirozott telekkel!
Csoda és hihetetlen olcsó vétel!

Ára mindössze
hatezer forint!

Nagyon kényelmes fizetési feltételek! A megvételhez 2 ezer forint készpénz elegendő! Egy órányira van Debrecenhez! Debrecenből a vasúti díj mindössze 30 krajcár!

Monostorpályiban a Paksy-féle

családi kastély

ezen eladóvá tételik, valóságos uri kuria!
Az egész kastély vízvezetékekkel berendezve
E házban van a postahivatal, továbbá 6
gyönyörű nagy szoba, teljesen modern és
cserépkályhával berendezve, fürdőszoba,
minden elképzelhető mellékhelyiségek! —
Roppant erős, masszív, téglapülete, sarok
ház, fenyő park! E kastély 1 és 1/2 ka-
tasztrális hold területen fekszik. 1418

Asztalos üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesítjük a m. t. megrendelőiüket és üzletfeleinket, hogy üzletünket megnagyobbítottuk és azt a mai kor igényeinek megfelelőleg újonnan berendeztük, kérjük a n. é. közönség bizalmát velünk szemben továbbra is fentartani sziveskedjék. 1415

BAKSA és KÁLDI

műbutor asztalos
Debrecen, Hatva-u. 8. sz. Neuman ház.

Sok
pénzt takarít meg
ha cipő tisztításhoz

Óriás **Fedák** krémet
használ
mert csak 30 fillér.
Mindenképp kapható

Eladó

a Rákóczi-utca 19-számú

Ház

1513

Értesítést csakis vevőknek ad dr. Kiss
Budapestben, VIII. Eszterházi-utca 1. szám.

318 holdas birtok

Szabolcsmegyében, Penészlek mellett,
:-: Ermihályfalvától 1 1/2 órányira :-:

jutányos áron eladó!

Felvilágosítást nyújt:

Dr. Jóna Kálmán

ügyvéd irodája 1469

Szent-Anna-u. 5. sz.

Uj! Uj!
Elektrotechnikai gyár

nagyobbítás. 1294

11 év óta fenálló elektrotechnikai gyár és vállalat-
tommal a mai kor igényeinek megfelelőleg újon-
nan berendezve megnagyobbítottam, valamint ja-
vító műhelyemet a mai naptól Széchenyi-utca 55.
szám alatt megnyitottam.

FÖLDVÁRY L.

Debreceni Első Elektrotechnikai gyár. Telefon szám 816
Villamos és műszaki felszerelési vállalat irodája és
üzlet Piac-utca Ideiglenes barak. Telefon szám 168.
Ugyanott egy tanuló főlvétetik.

nyomdafestéken át
vezet az ut a
gazdagsághoz

mert minél izlősebb és szakszerűbb

nyomtatványokat

használ Ön vevői vagy feleivel
való érintkezésben, annál rövi-
:-: debb leszen az útja. :-:

MIHÁLY SÁMUEL

könyvnyomdája és papírkereskedése

:-: Piac-utca 30. :-:

feladatának tekinti megbízóinak hathatós

segédkezet

nyújtani és ezen cél elérésére áldozatok
arán is elsőrendű munkaezők közreműkö-
dését biztosította. 889

Vizsgálja át nyomtatványait s a hiány-
zókól tegyen **próbarendel ményt**
ugy az ár, mint kivitelben öröme lesz!

Telefon

HALMÁGYI

női- és leány felöltők
legnagyobb áruházában

Debrecen, Piac-u., a főpostával szemben.

Telefon

632

Feltűnő szép őszi ujdön-
ságok már megérkeztek.

Dusválaszték intézeti lány
felöltők és costümökben.

1329

632

szám.

Szolid olcsó árak Előzékeny kiszolgálás

szám.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések díja 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér. Vastagabb betűből nyomtatott szó 10 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldött.

Apró hirdetések előre fizetendők.

LEVELEZÉS.

FIATAL szép nő megismerkedne díszkrét uri emberrel, levelet főpostára Junó jellegére. 4954

32 éves önálló jobb iparos saját lakással nőülés végett szeretne megismerkedni idősebb hajadonnal vagy fiatal özvegyvel, némi hozomány megkivántatik. Ajánlatot a kiadóba Hűség jellegére. 4952

„KOMOLYAN” jellegével levél ment a főpostára „Kékszemtől”. 4959

AJÁNLAT.

HA rosszul lát forduljon bizalommal Löbl Gyula és társai látászerészhez Debrecen, Piac utca 63. 4761

AZ összes fényképészeti cikkek kapható Löbl Gyula és társánál Debrecen, Piac-utca 63. 4762

Kiadó egy üzlet helyiség, alkalmas fodrász vagy kisebb fűszerüzletnek, Nyugoti-u. 16. 4843

Női kézi táskák (ridikülök) olcsótól a legfinomabb kivitelig Nagy Andrásnál, Kistemplom mellett. 4936

AZONNAL kiadó Domb-u. 20. sz. a., 3 szoba előszoba mellékhelyiségekkel. Ért. u. o. 4940

SAROK fűszerüzlet legforgalmasabb helyen, Morgó utca 9., azonnal kiadó. 4946

FEHÉRNEMÜ varóné házakhoz ajánlkozik, himzést, gomblyuk varrást otthon is elvállal Tekei utca 65. 4949

KÖNNYEN megvehető új ház, 3 lakosztály, ól, új Mörice-telep 30. 4949

HASZNÁLT butorokat vesz és elad, Kónya József asztalos Pacsirta-u. 27. 4282

130 kr. egy pár férfi vagy női saját gyártmányu bőrkésztyű Nagy Andrásnál, Kistemplom mellett. 4935

A LEGTARTÓSABB és legkényelmesebb saját készítésű férfi-, női és gyermekcipők nagy választékban, szolid ár mellett szerezhetők be Griczmann Gyula cipész-üzletében, Piac-utca, városház. Mérték utáni megrendeléseket dívat szerint készítik. 4833

ÜGYES fodrásznő házakhoz ajánlkozik, Arany János utca 5. 4818

KIADÓ azonnal a Kossuth-utca 6. szám alatti házban egy udvari nagy helyiség irodának, műhelynek vagy raktárnak. Ertekezhetni Kaszanyitzky Endre üzletében, Piac utca 57. szám. 4794

Legjobb találmányu rovarirtó gőzgéppel és hatalmas erejű mérgelemmel legnagyobb sikerrel és felelősség mellett végzem a poloska, sváb, moly, patkány s ezekhez hasonló rovaroknak és férgeknek pusztítását és takarítását, úgy helyben mint vidéken. Nanásky István vállalkozó Debrecen, Veress-utca 21. 4785

BUTOROK legolcsóbban kaphatók, havi részlet fizetésre is. Weisz Gyula asztalos és kártyosnál, Széchenyi-u. 19. Minuen kártyos munkát felvállal. 4760

LEGJOBB szabásu miederek, csipkek, madeira battiszok szallagok a legnagyobb választékban Benyáts Emil Debrecen, Tisza-palota. 4759

28 krajoárba kerül egy pár férfi vagy női harisnya fejelése Benyáts Emil harisnyakötő iparvállalata. 4758

PÖRKÖLT kávé különlegességek villany üzemű kávépörköltö a kirakatban, Félegyházy Jánosnál Piac- és Miklós-utca sarok. 4105

VALODI szegedi rózsza és édes nemes paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében. Városház-u. 2. Rózsater 3. Telefon 79 sz. 4756

GÖZÉRŐVEL pörkölt naponta friss pörkölt kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében. Városház-utca 2. Rózsater 3. Telefon 79 sz. 4755

BARSONY puha lesz a keze, ha Grósz Nagy Ferenc-féle kéz-crémet használja, 1 üveg 1 kor. Kapható Aranygyászaru gyógyszerárba, a színház mellett. 2-4714

MODERN hajviseletekhez, drótbetétek, loknik, frizettek, krepek, hajfonatok, parókák jutányosan kaphatók Boczán Ferenc fodrásznál Hatvan utca 2. Kihullott hajat veszek. 4764

LUCERNA, friss vágásu, ölenként 6 fillérjével kapható Biró Pálnak mikespercsi uti kertgazdaságában. 4565

HARISNYA kötést és fejelést a legjobb kivitelben készített Márton Gyula rövidáru üzlete Főter 9. a Bika-szálló mellett. 2-4740

FINOM ebéd és vacsora kapható kóser, olcsón esetleg különbejáratu szoba is, Szécsényi utca 32. 4953

Leánygyermek 10-12 éves teljes urielátást nyerhet, intelligens izraelita családnál, iskola idényre. Cim a kiadóhivatalban. 4957

KIADÓ modern utcai 4 szobás lakás és 2 szobás előszobával, utcai, mellékhelyiséggel novemberre, jó víz. 4961

Modern utcai lakás november 1. esetleg 1911 május 1-től kiadó, Sziv-utca 15. sz. alatt. 4782

KERESLET.

ZÁLOGJEGYEK és értékpapírok vétetnek Bethlen-u. 64. 4712

Nyulat, fogjot veszek napi árban, Markus Jenő Piac-utca 45. 4848

EGY női kalap üzletbe kézüleány felvétetik Rózsa, kistemplombazár. 4816

VASUTI alkalmazottak Takarékpénztár r.-t.-nál egy gyakornok kezdő fizetéssel felvétetik. 4923

KERESKEDELMIT végzett leány irodai vagy pénztárnoknői állást keres. Cim a kiadóban. 4941

CZUKRÁSZDÁBA tisztességes jó megjelenésű csinos leány felvétetik. Vár utca 2. 4944

EGY fodrász segéd felvétetik Varga József, Nyugoti-u. 14. 4947

ÜGYVÉDI irodába ügyes fiatal ember egész napra felvétetik Dr. Tóth János ügyvéd. Piac 30. 4951

15-16 éves fiú felvétetik könnyű éjjeli munkára, hol meg mondja a kiadóhivatal. 4942

EGY vagy két tanuló lánykát teljes ellátásra elfogad, iskola közel, Nap-utca 16, háztulajdonosnő. 4960

TANITÓT tanyára elemi iskolai gyermekekhez keres Klein Tudakozó elhelyező intézete Degeföld-tér. 4956

DAGÁSZTÓ asszonyok felvétetnek Ajtó-utca 41 sz. 4955

FIATAL ügyes fűszeres segéd felvétetik Aczél Armin, Hatvan-u. 74. 4963

ELADÁS.

ALKALMI vételből kimaradt új butorok olcsón eladó Csapó utca 22. 4924

ELADÓ Bagonon jó termő szőlő, 490 kvadrát 350 forintért. Cim a kiadóban. 4769

A Bánkon 16. hold szántó föld eladó, értekezhetni lehet Mester utca 38. 4837

TISZTAN kezelt rajbor kapható, 50 literen fölül bármily mennyiségben, Tihanyi-telepen a vincellérnél. Telefon 429. Kivánatra házhoz szállítva. 4795

SZATMART Nemetiben a városnak legforgalmasabb részében, csinosan berendezett borbély és fodrász üzlet betegség miatt elfogadható áron azonnal eladó. Ertekezni lehet Arvay István fodrásznál Szatmárt. 4780

EGY obédőszekrény és egy modern gázluster eladó Péterfia-utca 76 szám alatt. Ertekezhetni a házmesterrel. 4694

Kisebb vagy nagyobb lakások heti vagy havi törlesztésre megvehető, Bozay-telep, Csóka Pál ácsmesternél, dohánygyár és gépjávitó műhely megett. 4592

EGY sámsoni ház eladó, martinkai szőlő és földek, értekezni lehet Zrinyi-ut 19. szám Csapó kert. Pastyán Illés. 4837

PACSIRTA utca 11. számú ház jutányos áron azonnal eladó. 4943

FÜSZER üzlet jó forgalmu helyen lakással és berendezéssel együtt eladó a vilány telep megálló mellett, Vargakert I-ső járás, Hecsege utca sarok, értekezhetni ugyanott. 4950

EGY fűszerüzlet berendezés eladó, Salétrom-u. 12 sz. 4958

EGY jókarban levő hosszú zongora eladó, Piac-utca 42. hátul az udvarban. 4962

Kipróbált megbízható Zseb, inga, fali és ébresztő órákat legszebb ékszereket jótállással legcélszerűbben Kurián Gyula elősmert jó hírnövű műóránál szerezzük be. Debrecen, Piac-utca 42. SZ. 1200 Ahol javítások is legjobban és legolcsóbban, jótállással készülnek

Az összesközépiskolákra

u. m. Gymnasium, reál-, kereskedelmi-, felsőleány-, polgári-, fiú-, és leányiskolákra, tanító és tanítónőképzőkre stb. szükséges

tan és segédkönyvek

használt de kifogástalan jó állapotban kaphatók, ugyszintén az összes iskolákban használt író- és gyakorló füzetek, író- és rajzszerek, rajztömbök, körzők, rajzdeszkák, fejes és háromszögvonalzók, festékek, tusok, színtesták stb. legelőnyösebben szerezhetők be

SZABÓ ISTVÁN

antiquariuma, papír-, író- és rajzszerek kereskedésében Debrecen, Piac-u. 16. (Alföldi Takarékpénztár épület). 1407

Érczy Kálmán gépjávitó ipartelepe

Debrecen, Hatvan-utca 53. Van szerencsém tudomásul adni, hogy Debrecen, Hatvan-utca 53 szám alatt szabadalmazott lópatkógyárral egybekötve egy nagyobb szabásu gépjávitó ipartelepet és gazdasági gépraktárt létesítettem, továbbá sikerült a Pálly-féle nyers motorgyár kizárólagos képviselőt megnyernem.

Ipartelepem a legmodernebb gépekkel van felszerelve, úgy hogy mindennemű gépek, cséplő garnitúrák szakszerű kijavítására, malomberendezések átalakítására, kazán szerelésre, javítások és befalazások szakszerű eszközölésére, fűtészekrények készítésére, mindenféle repedések és törések gyors hegesztésére, mezei vasutak felépítésére vállalkozom. S midőn szolgálataimat felajánlom, igérem hogy jó munkát és pontos kiszolgálást nyujtok mérsékelt díjazásért. A nagyrédmű közönség szives partfogását kérve, vagyok kiváló tisztelttel. 1515 Érczy Kálmán. Ugyanott mű- és géplakatos tanoncok felvétetnek.

Halló

Tudják-e? hogy az Önálló Bank megteremtéséhez leginkább milliók kellene.

Ezen milliók birtokába pedig csak úgy juthatunk ha építési anyagot 1501

Schiffmann Salamon Piac-u. 83. SZ. Telefon 852.

alatt szerezzük be, mert a nála szerzett Bohn cseréppel a megtakarítás 1. évenkénti renoválásból a tető összegének 20%, lécz különbözet 60%, mű palával szemben 150 200%, ráadásul más építési anyagot a legjobban minőségben legolcsóbban szállítja.

Miért kedvelik legjobban

az **Orosházi kenyeret?**

mert az Orosházi kenyér a legjobb
 mert az Orosházi kenyér legjobb ízű
 mert az Orosházi kenyér legtisztábban lesz előállítva
 mert az Orosházi kenyér higiénikus
 mert az Orosházi kenyér nem nyulik
 mert az Orosházi kenyér nem szagosodik
 mert az Orosházi kenyér legolcsóbb
 mert az Orosházi kenyérről sok pénzt lehet a háztartásban megtakarítani.

Kapható:

a gyártelepen Szécsényi-utca 49.

Városi raktár:

Simonffy-u. 2. Bórház.

Szentanna-u. 60. Booskay-tér 1.

Bethlen-utca 29. (Gyarmati-ház. 1404

UJ

BEVEZETÉS.

EGYENES BEVITEL

VALÓDI

KELETI-SZŐNYEGEK BEN

PERZSA ÉS SMYRNA

Személyes bevásárlásom által igen jutányosan eladom

SCHWARZ VILMOS Bútor-
gyáros

DEBRECEN, PIAC-UTCA 71. SZ. 1471

Vendéglő- és kávéházi berendezések.

A tavaszi és nyári időnyre a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból „Szabadalmazott jégszekényeket” önműködő fagyaltgépeket legjobb minőségű szódavíz készülékeket, tükörözött kerti golyókat, sodrony borítékot és szabadalmazott legjobb befűző üvegeket a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre

1280 üveg-, porcellán-, lámpa-, háztartási diszárak nagykereskedése Piac-u. 57. Épület- és portálé üvegezési vállalat.

A legjobb iskola cipők.

Már bebizonyult dolog hogy csak a Hazai cipőraktárában lehet a legjobb saját készítményű cipőt a legolcsóbban beszerezni, hol megrendelések pontosan eszközöltek. 1494

Iskola fiu cipő a legjobb.

Fazekas Imre
villanyvilágítási és erőátviteli vállalata 1500
Debrecen, Piac-utca 77. szám.

LÁSZLÓ ZSIGMOND
ÁLLATORVOSI
RENDELŐ-IRODÁJA
nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30.
Telefon 558 sz. 1212

Homokkertben közvetlen a Gebauer-gyár háta megett levő valamint a főutcára beültetett szőlők parcellákban is — olcsó építési kölcsön készüklésével a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett **eladó.** Különösen alkalmas vasutas, hivatalnokok, al-tiszteknek. 1511
Értekezhetni **Dr. Jakobovits József** ügyvédi irodájában, Deák Ferenc-u. 13. sz.

Uj mezőgazdasági gépgyár Debreczenben.

Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár részvénytársaság bizományi raktára.

Bizományos **Fauchy Béia,** **Mc Cormick** világhírű amerikai aratógépgyárának Hajdu-, Szabolcs, Szatmárvármegyék részére kizárólagos vezérképviselő és főraktára

DEBRECEN, Petőfi-tér 13. sz., közvetlen a nagyállomás közelében,

Az összes mezőgazdasági gépek **Mc Cormick** aratógépek, fűkaszálók, terepas boronák mindenajta motorok es műszaki cikkek nagy raktára.

Mc Cormick amerikai kéveköto manilla zsineg.

Aratószék ingven és bórmentve.

A gazdaközönség elsőrendű érdeke, hogy magyar munkás kezek által alkotott eszközökkel művelje földjét és ne adja pénzét idegennek. 1180

Olcsó árak.

2657—1910. tkvi. szám.

Averési hirdetmény kivonat.

A püspökladányi kir. járásbírósa mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Balog Lajos végrehajthatónak Balog Antal végrehajtást szenvedő elleni 1300 kor. tőkekövetelés és jár. végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék a p.-lapányi kir. járásbírósa területén levő, Nádudvar község határában fekvő 1. a nádudvari 79 sz. betétben A I. 1—3 sor 2900, 2901, 2902 hrsz. a felvett beltelekben fekvő 1100 ösz. házas udvarra és kertre 357 kor. 2 ugyanazon beltelekben A II. 1—2 sor 7501/4 és 7501/5 hrsz. a felvett Mihály halom dűlőben fekvő szántó és legelőre 946 korona, 3. ugyanazon betétben A + 2 sor 3277 hrsz. a felvett Csukáskerti szántóra 82 kor, kikiáltási, árban az árverést elrendeltete, s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1910. évi október hó 24-ik napján délelőtt 9 órakor Nádudvar község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog ugyan adatni azonban a kiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron alul nem.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, készpénzben vagy az 1881.LX. t.-c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. 60. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Püspökladány, 1910 július hó 5.

Dr. Kovács s. k.
kir. albiró.

1485

Gyomorgöres, kólika étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszere a

Hollandi**GYOMORCSEPP**

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható:

1199

Mihalovits Jenő

gyógyszertárban

DEBRECEN.**Iskolás fiúk és leányok**

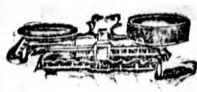
részére
olcsó, szabott áron beszerezhetők:
Kész fehérneműek, ingek,
lábravalók, harisnyák, zsebkendők.
Paplanok, matracok,
ágylepedők, flaneltakarók.
Fiúknak Brassói posztók,
Leányoknak intézeti sötétkék
gyapjú Chevott ruhaszövetek és hozzávalók

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyegraktára

Debrecen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842 évben. 1400

Kovács Gyula

vaskereskedő

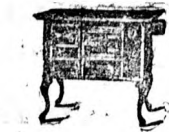
Debreczen, a „Bika“-szálloda mellett.
Takarék-tűzhelyek. Vaskályhák.

Főzőlények, Husvágógépek.

Épület vasalások, Tetőlemezek

Hitelesített mérlegek és súlyok.

Éperjesi cserépkályhák raktára.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Van ám még egy nagyon olcsó szép kis uri ház a

Csapókertben!

Kitűnő volna nyugdíjas családoknak!

Nagyon olcsóért és kedvező fizetési feltételek mellett meglehet kapni!

Ezen ház a Csapókertben Magyar utca 34. szám alatt van, Tauzer Mihály ur és neje tulajdona, cserepes, téglá épület, magában foglal egy rendbeli három szobás lakás, konyhával, kamarával, pincével és nyitott verandával. Van az udvarban baromfi és sertésöl, gyümölcsös és kitűnő bortermő szőlő, óriási nagy telek!

Ára mindössze 2200 forint.

1454

Szalacsközség előjáróságától.

821—1910.

Hirdetmény.

Szalacsközség előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező vendéglő s 4 (négy) üzlethelyiségből álló bérházára kifizetett nyilvános árverés közbejött akadály miatt nem szeptember hó 17-n, hanem **folyó évi szeptember hó 19-én délelőtt 9 órakor fog a község házánál megtartani.**

Szalacs, 1910. szeptember hó 1-én.

1486

Előjáróság.

!! Egyéves önkéntes urak figyelmébe !!

Van szerencsém a lendő egyéves önkéntes urakat értesíteni, hogy nálam bármely fegyvernemhez tartozó urak részére a legjobb s legegységesebb kivitelben és igen jutányos áron készülnek

EGYENRUHÁK.

Minden megrendelt egyenruháért valamint felszerelési cikkek szabályszerűségéért felelősséget vállalok.

Ugyancsak kitűnő lovagló (britses) nadrágokat, valódi angol szabás szerint készítek. — Ugyiszintén **polgári öltönyöket**, valamint díszmagyar öltönyöket a legegységesebb kivitelben készítek. 1361

Kiváló tisztelettel:

KISZEL SÁNDORkatonai és polgári szabó.
Elsőrendű katonai felszerelési cikkek raktára.
Debrecen, Kossuth-utca 17. a színházzal szemben.Nyomatott körforgógépen (a „Debreceni Ujság“ nyomdájában) Tulajdonos: **Thau Gyula****A Vadászdíjny**

megkezdődött.

Ez alkalomból ajánlok kiváló minőségű magyar

ólomsörétet

azonkívül 1312

fegyver-hüvelyt hüvely-öngaszt.

Nagy konyha raktár!

SESZTINA LAJOS

Piacz-utca 23.

Használjon nagysád **Földes-féle Margit-Crémet,**

hogy arca tiszta, üde és hajoslegyen!

A Földes-féle Margit-Créme a főrangú hölgyeknek is kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása, már pár óra alatt észlelhető.

Mivel a Földes-féle Margit-Crémet utánozók és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő minnemenü felelősséget.

A Földes-féle Margit-Créme ártalmatlan, zsirtalan, vegytiszta készítmény.

A bőr mindennemű tisztátalanságát, szeplőt, pattanást, miteszert, májfoltot ráncokat stb gyorsan és biztosan eltávolít. Nemcsak az arc-bőr, hanem a nyak, váll és kéz fehérlésére és szépítésére is legalkalmasabb. Nagy téglá 2 korona, kicsi 1 korona minden gyógytárban és drogeriában. 977

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON.

Kapható Debreczenben: Mihalovits I., Kovács N., Grósz. N. F. és a Központi Drogeriában.